

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 20.12.2011
KOM(2011) 897 wersja ostateczna

2011/0437 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie udzielania koncesji

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SEK(2011) 1588 wersja ostateczna}

{SEK(2011) 1589 wersja ostateczna}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Komisja ogłosiła zamiar przyjęcia inicjatywy ustawodawczej w sprawie koncesji w swoim komunikacie „Akt o jednolitym rynku. Dwanaście dźwigni na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania” z dnia 13 kwietnia 2011 r.

Udzielanie koncesji na roboty budowlane podlega obecnie ograniczonej liczbie przepisów prawa wtórnego, natomiast koncesje na usługi są objęte tylko ogólnymi zasadami TFUE. Luka ta powoduje poważne zakłócenia na rynku wewnętrznym, w szczególności ograniczając dostęp przedsiębiorstw europejskich, zwłaszcza małych i średnich, do szans gospodarczych związanych z koncesjami. Brak pewności prawa skutkuje również brakiem wydajności.

Niniejsza inicjatywa ma na celu ograniczenie niepewności przy przyznawaniu koncesji, a tym samym przysporzenie korzyści organom publicznym i wykonawcom. Prawo UE nie ogranicza swobody wykonywania przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający leżących w interesie publicznym zadań, wchodzących w zakres ich kompetencji, własnymi środkami, jednak w przypadku gdy instytucja zamawiająca zdecyduje się zlecić realizację tych zadań podmiotowi zewnętrznemu, należy zapewnić faktyczny dostęp do rynku wszystkim wykonawcom z UE.

W kontekście surowych ograniczeń budżetowych i trudności gospodarczych doświadczanych w wielu państwach członkowskich UE efektywna alokacja środków publicznych ma szczególne znaczenie. Odpowiednie ramy prawne regulujące udzielanie koncesji sprzyjałyby publicznym i prywatnym inwestycjom w infrastrukturę i usługi strategiczne, przy zapewnieniu najlepszego stosunku jakości do ceny. Potencjał inicjatywy ustawodawczej w sprawie koncesji w zakresie tworzenia europejskich ram partnerstw publiczno-prywatnych został podkreślony w komunikacie Komisji z 2009 r. „Wspieranie inwestycji publiczno-prywatnych krokiem w kierunku naprawy gospodarki i długoterminowej zmiany strukturalnej: zwiększanie znaczenia partnerstw publiczno-prywatnych”.

Niniejszy projekt został przedłożony wraz ze zmianami dyrektyw w sprawie zamówień publicznych¹. Wynikiem prowadzonych prac będzie przyjęcie odrębnego instrumentu prawnego regulującego udzielanie koncesji, który – wraz z dwoma wnioskami dotyczącymi zmiany dyrektyw w sprawie zamówień publicznych (2004/17/WE i 2004/18/WE) – ma na celu stworzenie nowoczesnych ram legislacyjnych regulujących zamówienia publiczne.

¹ COM (2010) 608 wersja ostateczna, pkt 1.4, wniosek nr 17.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENA SKUTKÓW

Między 12 maja a 9 lipca 2010 r. służby Komisji przeprowadziły internetowe konsultacje społeczne otwarte dla ogółu społeczeństwa. W okresie między 5 sierpnia a 30 września 2010 r. zorganizowano kolejne konsultacje społeczne skierowane do środowiska biznesu, partnerów społecznych i podmiotów zamawiających. Konsultacje te potwierdziły, że brak pewności prawa jest źródłem problemów oraz ujawniły przeszkody w dostępie do rynku, na które napotykają przedsiębiorstwa. Konsultacje te pozwoliły również stwierdzić potrzebę podjęcia odpowiednich działań na szczeblu UE. Z wynikami konsultacji można zapoznać się pod adresem http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/concessions_en.htm.

Wnioski te znalazły również potwierdzenie podczas szeregu spotkań dwustronnych z przedstawicielami państw członkowskich, na szczeblu lokalnym, jak również przedstawicielami przedsiębiorstw działających w sektorach, których konsultacje dotyczyły, oraz stowarzyszeń branżowych.

Informacje zgromadzone w trakcie konsultacji wykorzystano przy sporządzaniu sprawozdania z oceny skutków, które zostało przeanalizowane i zatwierdzone przez Radę ds. Ocen Skutków w dniu 21 marca 2011 r. Rada ds. Ocen Skutków wydała zalecenia dotyczące przekazania, w szczególności, dodatkowych dowodów potwierdzających skalę problemów, informacji na temat konsekwencji ujawnionych rozbieżności, zróżnicowanego traktowania zamówień publicznych i koncesji oraz dotyczące wzmocnienia analizy skutków i porównania wariantów. Te zalecenia zostały uwzględnione w ponownie przedłożonej ocenie skutków. Opinie Rady ds. Ocen Skutków dotyczące sprawozdania z oceny skutków zostały opublikowane wraz z niniejszym wnioskiem, końcową wersją tego sprawozdania i jego streszczeniem.

W sprawozdaniu potwierdzono potrzebę przyjęcia nowych przepisów. Z jego ustaleń wynika, że wykonawcy borykają się z nierównymi warunkami działania, co często prowadzi do utraconych szans handlowych. Sytuacja ta generuje koszty i jest szkodliwa dla konkurentów z innych państw członkowskich, instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających oraz konsumentów. Ponadto niejasna pozostaje nadal definicja koncesji oraz dokładna treść obowiązków w zakresie przejrzystości i niedyskryminacyjnego traktowania wynikających z Traktatu. Wynikający z tego brak pewności prawa zwiększa ryzyko unieważnienia lub przedterminowego rozwiązania umów koncesji udzielonych niezgodnie z prawem i w ostatecznym rozrachunku zniechęca instytucje do stosowania koncesji w przypadkach, w których ten rodzaj umowy stanowić może korzystne rozwiązanie.

Nawet gdyby państwa członkowskie przyjęły przepisy ustanawiające ramy prawne w oparciu o zasady Traktatu, nadal istniałby brak pewności prawa, którego źródłem byłyby interpretacje tych zasad przez krajowych ustawodawców, oraz znaczne rozbieżności między ustawodawstwem poszczególnych państw członkowskich. W niektórych przypadkach jako powód bezpośredniego udzielania zamówień – rodzącego ryzyko nieuczciwego postępowania, a nawet korupcji – wskazano całkowity brak przedmiotowego ustawodawstwa.

Za optymalne rozwiązanie uznano ustawodawstwo oparte na dotychczasowych przepisach dotyczących koncesji publicznych na roboty budowlane, odpowiednio

dostosowanych i uzupełnionych pewnymi przepisami szczegółowymi. Bardziej rygorystyczne podejście zakładałoby objęcie koncesji przepisami mającymi zastosowanie do zamówień publicznych. Uznano jednak, że podejście te może przynieść skutki przeciwne do zamierzonych, gdyż mogłoby potencjalnie zniechęcać instytucje zamawiające do stosowania koncesji.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

- **Podstawa prawna**

Podstawą wniosku jest art. 53 ust. 1, art. 62 i art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

- **Zasada pomocniczości**

Zasada pomocniczości ma zastosowanie w takim stopniu, w jakim wniosek nie wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji UE.

Cele wniosku nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie z poniższych względów.

Koordinacja procedur udzielania zamówień publicznych powyżej określonych progów jest istotnym środkiem sfinalizowania rynku wewnętrznego w obszarze zamówień publicznych poprzez zagwarantowanie skutecznego i równego dostępu do koncesji dla wykonawców z całego jednolitego rynku. Ogólnounijne procedury zamówień zapewniają przejrzystość i obiektywność postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, generując znaczne oszczędności i przyczyniając się do lepszych wyników procesu zamówień, z korzyścią dla organów państw członkowskich, a w ostatecznym rozrachunku – unijnych podatników.

Cel ten nie mógł zostać w wystarczającym stopniu osiągnięty w drodze działań państw członkowskich, które w nieunikniony sposób doprowadziłyby do powstania rozbieżnych wymogów i potencjalnie sprzecznych systemów procedur, co zwiększałoby tylko złożoność regulacyjną i tworzyłyby nieuzasadnione przeszkody dla działalności transgranicznej. W rzeczy samej, jeszcze teraz wiele państw członkowskich nie stosuje jednolitej interpretacji stosownych zasad Traktatu w zakresie przejrzystości i równego traktowania, czy też nie sprecyzowało lub nie wdrożyło w wystarczającym zakresie tych zasad, w sposób zapewniający prawidłowe udzielanie koncesji. Jest mało prawdopodobne, aby brak pewności prawa i zamykanie dostępu do rynku, będące wynikiem tej sytuacji, dało się wyeliminować bez podjęcia interwencji na odpowiednim szczeblu.

Interwencja UE jest zatem konieczna, aby wyeliminować istniejące bariery utrudniające funkcjonowanie ogólnounijnego rynku koncesji oraz zapewnić zbieżność stosowanych zasad i równe warunki działania w UE, tym samym ostatecznie gwarantując swobodny przepływ towarów i usług w 27 państwach członkowskich.

W związku z powyższym niniejszy wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości.

- **Zasada proporcjonalności**

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności, ponieważ nie wykracza poza zakres konieczny do osiągnięcia celu związanego z zagwarantowaniem właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez określenie ograniczonych przepisów regulujących udzielanie koncesji.

Ocena skutków pozwoliła zidentyfikować szereg możliwych rozwiązań. Rozwiązania te zostały następnie przeanalizowane w celu stwierdzenia, czy dzięki nim można będzie należycie osiągnąć cele przyświecające przedmiotowym przepisom. Analiza ta wykazała, że celów tych nie można osiągnąć za pomocą polityki w zakresie naruszeń przepisów, ani innych narzędzi o charakterze nielegislacyjnym, takich jak np. „prawo miękkie”. Najbardziej podstawowy zbiór przepisów mających obecnie zastosowanie do koncesji publicznych na roboty budowlane uznano za niedostateczny, ponieważ nie zapewnia odpowiedniej pewności prawa i zgodności z zasadami Traktatu. Z drugiej strony, uznano, że bardziej szczegółowe przepisy, podobne do już istniejących przepisów w zakresie udzielania zamówień publicznych, wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia wspomnianych celów.

- **Wybór instrumentów**

Ze względu na fakt, że podstawą wniosku jest art. 53 ust. 1, art. 62 i art. 114 TFUE, postanowienia Traktatu nie dopuszczają możliwości wykorzystania rozporządzenia mającego zastosowanie zarówno do zamówień na towary, jak i na usługi. Dlatego też proponowanym instrumentem jest dyrektywa.

Warianty nielegislacyjne odrzucono ze względów szczegółowo omówionych w ocenie skutków.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu finansowego na budżet.

5. INFORMACJE DODATKOWE

- **Klauzula przeglądu/rewizji/wygaśnięcia**

Wniosek zawiera klauzulę przeglądu dotyczącą ekonomicznego wpływu stosowania wartości progowych określonych w art. 5 na rynek wewnętrzny.

- **Szczegółowe omówienie wniosku**

Oczekuje się, że dyrektywa będąca przedmiotem niniejszego wniosku zagwarantuje przejrzystość, uczciwość i pewność prawa przy udzielaniu koncesji, przyczyniając się tym samym do zwiększenia szans inwestycyjnych i ostatecznie większej dostępności i lepszej jakości robót budowlanych i usług. Będzie ona miała zastosowanie do koncesji udzielanych po jej wejściu w życie. Przepis ten jest zgodny z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącym modyfikacji umów (bez uszczerbku dla przepisów przejściowych, które mogą okazać

się bezwzględnie konieczne, aby zapewnić ciągłość świadczenia usług do czasu udzielenia nowej koncesji).

Oczekuje się, że powyższe korzyści zostaną osiągnięte dzięki szeregowi wymogów proceduralnych i wyjaśnień mających zastosowanie do procedury udzielania koncesji, którym przyświecają dwa podstawowe cele: zwiększenie pewności prawa i zapewnienie wszystkim europejskim przedsiębiorstwom łatwiejszego dostępu do rynku koncesji.

Pewność prawa

Głównym celem niniejszej dyrektywy jest zapewnienie jasności co do ram prawnych regulujących udzielanie koncesji, lecz także wyraźne określenie zakresu stosowania tych ram. Szczególne obowiązki w obszarze koncesji zwiększą pewność prawa poprzez, z jednej strony, zapewnienie instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym jasnych przepisów uwzględniających zasady Traktatu regulujących udzielanie koncesji oraz, z drugiej strony, poprzez zapewnienie wykonawcom pewnych podstawowych gwarancji w postępowaniu o udzielenie koncesji.

Definicja: Niniejszy wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie udzielania koncesji precyzyjnie definiuje koncesje w odniesieniu do pojęcia ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej. Sprecyzowano w nim również rodzaje ryzyka, które należy uznać za ryzyko prowadzenia działalności, oraz wyjaśniono, jak należy definiować pojęcie znacznego ryzyka. Dyrektywa będąca przedmiotem niniejszego wniosku zawiera również odniesienia do maksymalnego okresu ważności koncesji.

Włączenie obowiązków wynikających z Traktatu do prawodawstwa wtórnego: Na podstawie przedmiotowego wniosku koncesje na usługi objęto większością obowiązków, które mają obecnie zastosowanie do udzielania koncesji publicznych na roboty budowlane. . Określono w nim również szereg konkretnych i bardziej precyzyjnych wymogów mających zastosowanie na różnych etapach procesu udzielania koncesji, w oparciu o zasady Traktatu interpretowane zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Ponadto rozszerza on zakres stosowania prawodawstwa wtórnego na udzielanie koncesji w sektorze użyteczności publicznej, które są obecnie wyłączone spod tego prawodawstwa.

Współpraca publiczno-publiczna: Istnieje znaczna niepewność prawna co do tego, w jakim stopniu współpraca pomiędzy instytucjami publicznymi powinna podlegać przepisom dotyczącym zamówień publicznych. Stosowne orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest interpretowane w różny sposób przez poszczególne państwa członkowskie, a nawet przez poszczególne instytucje zamawiające. Dlatego też w niniejszym wniosku sprecyzowano przypadki, w których umowy zawierane pomiędzy instytucjami zamawiającymi nie podlegają obowiązkowi stosowania przepisów dotyczących udzielania koncesji. Precyzując te kwestie, kierowano się zasadami określonymi w stosownym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości.

Modyfikacje: Modyfikacja koncesji w okresie ich ważności staje się coraz bardziej istotnym i problematycznym zagadnieniem dla osób zawodowo zajmujących się koncesjami. Przepis szczegółowy dotyczący modyfikacji koncesji uwzględnia podstawowe rozwiązania sformułowane w orzecznictwie oraz ustanawia

pragmatyczne podejście pozwalające reagować na nieprzewidziane okoliczności wymagające modyfikacji koncesji w okresie jej ważności.

Lepszy dostęp do rynków koncesji

Niniejszy wniosek przewiduje zasadniczą poprawę dostępu wykonawców do rynków koncesji. Przepisy zostały przede wszystkim sformułowane w taki sposób, aby zwiększać przejrzystość i uczciwość postępowań o udzielenie koncesji poprzez ograniczenie arbitralności decyzji instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających w kwestiach takich jak publikacja ogłoszeń przed i po udzieleniu koncesji, zabezpieczenia proceduralne, kryteria kwalifikacji i udzielenia koncesji czy też terminy narzucane oferentom. Ponadto przepisy te zapewniają możliwości znacznie skutecznego dostępu do środków prawnych w celu zapobiegania naruszeniom tych przepisów lub eliminowania tych naruszeń.

Publikacja w Dzienniku Urzędowym: W celu zapewnienia przejrzystości i równego traktowania wszystkich wykonawców w niniejszym wniosku przewidziano wymóg obowiązkowego publikowania informacji o koncesjach o wartości co najmniej 5 000 000 EUR. Progiem tym, który jest już stosowany w przypadku koncesji na roboty budowlane, objęte zostały obecnie koncesje na usługi, w oparciu o wyniki konsultacji społecznych oraz badania przeprowadzone przez Komisję w procesie przygotowywania niniejszego wniosku. Rozwiązanie to ma na celu zachowanie współmierności dodatkowych obciążeń administracyjnych i kosztów w stosunku do wartości umowy oraz koncentrację na koncesjach o wyraźnie transgranicznym wymiarze. Określony próg ma zastosowanie do wartości tych umów obliczonych przy zastosowaniu metodyki określonej w umowie koncesji. W przypadku usług wartość ta odzwierciedla szacunkową całkowitą wartość wszystkich usług, które mają być świadczone przez koncesjonariusza przez cały okres ważności koncesji.

W nowych przepisach określono również minimalny zakres informacji, które muszą zostać przekazane potencjalnym oferentom.

Terminy: W przedmiotowym wniosku określono również minimalny termin wyrażania zainteresowania udziałem w postępowaniu o udzielenie koncesji, wynoszący 52 dni, tak jak ma to obecnie miejsce w przypadku koncesji publicznych na roboty budowlane. Postanowiono wprowadzić dłuższy termin niż w przypadku zamówień publicznych, ze względu na fakt, że umowy koncesji charakteryzuje zwykle znacznie większa złożoność.

Kryteria kwalifikacji i wyłączenia: W niniejszym wniosku przewidziano wymogi w zakresie kryteriów kwalifikacji, które muszą być stosowane przez instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające przy udzielaniu koncesji. Przepisy te są mniej restrykcyjne niż analogiczne przepisy mające obecnie zastosowanie do zamówień publicznych. Ograniczają one jednak kryteria kwalifikacji do tych kryteriów, które dotyczą potencjału gospodarczego, finansowego i technicznego oferenta, i wprowadzają ograniczenie zakresu dopuszczalnych kryteriów wyłączenia.

Kryteria udzielenia koncesji: W niniejszym wniosku wprowadzono wymóg stosowania obiektywnych kryteriów związanych z przedmiotem koncesji, zapewniających przestrzeganie zasad przejrzystości, niedyskryminacji oraz równego traktowania i gwarantujących ocenę ofert w warunkach faktycznej konkurencji,

pozwalających ustalić ogólną korzyść gospodarczą dla instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego. Kryteria te powinny zapobiegać arbitralności decyzji instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających oraz muszą być publikowane z wyprzedzeniem i podawane w kolejności od najważniejszych do najmniej istotnych. Państwa członkowskie, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą również, wedle własnego uznania, wprowadzić wymóg stosowania przy udzielaniu koncesji kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

Gwarancje proceduralne: Proponowane przepisy, inaczej niż w przypadku dyrektyw w sprawie zamówień publicznych, nie zawierają ustalonego katalogu procedur udzielania koncesji. Takie rozwiązanie pozwala instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym na stosowanie bardziej elastycznych procedur przy udzielaniu koncesji, a zwłaszcza procedur, które są zgodne z krajową tradycją prawną i pozwalają zorganizować proces udzielania koncesji w najbardziej efektywny sposób. We wniosku ustanowiono jednak szereg wyraźnych zabezpieczeń proceduralnych, które muszą stosowane przy udzielaniu koncesji, zwłaszcza w fazie negocjacji. Te zabezpieczenia mają na celu zapewnienie uczciwości i przejrzystości tego procesu.

Procedury odwoławcze: W niniejszym wniosku przewidziano rozszerzenie zakresu stosowania dyrektyw w sprawie procedur odwoławczych (dyrektywy 89/665/EWG i 92/13/WE, zmienione dyrektywą 2007/66/WE) na wszystkie koncesje powyżej ustalonego progu, aby zagwarantować skuteczną drogę zaskarżenia decyzji o udzieleniu koncesji przed sądem oraz ustanowić minimalne standardy sądowe, które muszą być przestrzegane przez instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie udzielania koncesji

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 53 ust. 1, art. 62 oraz art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów³,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Brak na poziomie Unii jasnych przepisów regulujących udzielanie koncesji rodzi niepewność prawa oraz przeszkody w swobodnym świadczeniu usług, a także powoduje zakłócenia w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego. W rezultacie wykonawcy, a zwłaszcza małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), pozbawieni są praw przysługujących im na rynku wewnętrznym oraz tracą ważne szanse handlowe, natomiast organy publiczne mogą mieć problem z możliwie jak najlepszym wykorzystaniem środków publicznych, pozwalającym obywatelom Unii korzystać z wysokiej jakości usług po najkorzystniejszych cenach. Odpowiednie ramy prawne regulujące udzielanie koncesji zapewniłyby skuteczny i niedyskryminacyjny dostęp do rynku wszystkim wykonawcom z Unii oraz pewność prawa, wspierając inwestycje publiczne w infrastrukturę oraz strategiczne usługi dla obywateli.
- (2) Zamówienia publiczne odgrywają kluczową rolę w strategii „Europa 2020”⁴ jako jeden z instrumentów rynkowych wykorzystywanych w celu osiągnięcia inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,

² Dz.U. C , s..

³ Dz.U. C , s..

⁴ COM (2010) 2020 wersja ostateczna z 3.3.2010.

przy jednoczesnym zagwarantowaniu najbardziej efektywnego wykorzystania środków publicznych. Procedura udzielania koncesji na roboty budowlane podlega obecnie podstawowym przepisom dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi, natomiast procedura udzielania koncesji na usługi o zasięgu transgranicznym podlega zasadom Traktatu, a w szczególności zasadzie swobodnego przepływu towarów, swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej i swobodzie świadczenia usług, a także zasadom z nich wynikającym, takim jak zasady równego traktowania, niedyskryminacji, wzajemnej uznawalności, proporcjonalności i przejrzystości. Istnieje ryzyko niepewności prawnej związanej z odmiennymi interpretacjami zasad Traktatu przez ustawodawców krajowych oraz ryzyko znacznych rozbieżności między ustawodawstwem poszczególnych państw członkowskich. Ryzyko to znalazło swój wyraz w obszernym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, przy czym orzecznictwo to tylko częściowo dotyka pewnych aspektów udzielania koncesji. Jednolite stosowanie zasad Traktatu we wszystkich państwach członkowskich i dzięki temu wyeliminowanie rozbieżności w ich interpretacji jest zatem konieczne na poziomie Unii, aby usunąć utrzymujące się zakłócenia w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego.

- (3) Niniejsza dyrektywa nie powinna w żaden sposób wpływać na swobodę decydowania przez państwa członkowskie lub organy publiczne o bezpośrednim wykonywaniu robót budowlanych lub świadczeniu usług na rzecz ogółu społeczeństwa, czy też o zleceniu wykonywania tych robót lub świadczenia usług osobom trzecim. Państwa członkowskie lub organy publiczne powinny nadal posiadać swobodę określania charakterystyki usług, które mają być świadczone, w tym wszelkich warunków dotyczących jakości lub ceny tych usług, w celu realizacji celów polityki w interesie publicznym.
- (4) W przypadku koncesji powyżej określonej wartości właściwe jest zapewnienie minimalnej koordynacji krajowych procedur udzielania takich koncesji w oparciu o zasady Traktatu, aby zagwarantować otwarcie postępowań o udzielenie koncesji na konkurencję oraz zapewnić stosowny poziom pewności prawa. Te przepisy koordynujące nie powinny jednak wykraczać poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia wspomnianych celów. Państwom członkowskim należy jednak zezwolić na uzupełnienie i dalsze rozwinięcie tych przepisów, jeżeli uznają to za właściwe, zwłaszcza w celu skuteczniejszego zapewnienia przestrzegania zasad, o których mowa powyżej.
- (5) Należy również wprowadzić pewne przepisy koordynujące w przypadku udzielania koncesji na roboty budowlane i koncesji na usługi w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych ze względu na to, że organy krajowe mogą wpływać na zachowania podmiotów działających w tych sektorach, a także biorąc pod uwagę zamknięty charakter rynków, na których prowadzą one działalność, ze względu na istnienie szczególnych lub wyłącznych praw przyznawanych przez państwa członkowskie w zakresie zasilania, zapewniania lub eksploatacji sieci do świadczenia tych usług.
- (6) Koncesje są to umowy o charakterze odpłatnym zawierane między co najmniej jednym wykonawcą i co najmniej jedną instytucją zamawiającą lub podmiotem zamawiającym, których przedmiotem jest nabycie robót budowlanych lub usług i w ramach których wynagrodzenie stanowi zwykle prawo do eksploatacji obiektów

budowlanych lub świadczenia usług, które są przedmiotem koncesji. Wykonanie tych robót budowlanych lub usług podlega szczególnym wiążącym obowiązkom określonym przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, które są możliwe do wyegzekwowania na gruncie prawa. Jako koncesje nie powinny kwalifikować się natomiast niektóre akty państwa takie jak upoważnienia i zezwolenia, na podstawie których państwo lub organ publiczny określa warunki prowadzenia działalności gospodarczej. To samo dotyczy pewnych umów, których przedmiotem jest prawo wykonawcy do eksploatacji pewnych domen publicznych lub zasobów, takich jak umowy dzierżawy gruntu, na podstawie których państwo, instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający ustanawia wyłącznie ogólne warunki ich wykorzystania, nienabywając przy tym konkretnych robót budowlanych lub usług.

- (7) Trudności związane z interpretacją pojęć „koncesja” i „zamówienie publiczne” stały się źródłem utrzymującej się niepewności prawnej wśród zainteresowanych stron i były podłożem wielu wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w tym przedmiocie. Należy zatem doprecyzować definicję koncesji, w szczególności poprzez odniesienie do pojęcia zasadniczej części ryzyka ekonomicznego wykonywania koncesji. Główna cecha koncesji, czyli prawo do eksploatacji obiektów budowlanych lub wykonywania usług, zawsze pociąga za sobą przeniesienie na koncesjonariusza ryzyka ekonomicznego wiążącego się z możliwością, że nie odzyska on poniesionych nakładów inwestycyjnych ani kosztów poniesionych w związku z eksploatacją obiektów budowlanych lub wykonywaniem usług będących przedmiotem koncesji. Nie miałyby uzasadnienia stosowanie przepisów szczegółowych regulujących udzielanie koncesji, gdyby instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający uwalniał wykonawcę od wszelkich potencjalnych strat, gwarantując minimalny przychód, co najmniej równy kosztom, które wykonawca musi ponieść w związku z wykonaniem umowy. Jednocześnie należy wyraźnie określić, że jako koncesje powinny kwalifikować się pewne porozumienia, których koszt w całości ponosi instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający, w przypadku których odzyskanie nakładów inwestycyjnych i kosztów poniesionych przez wykonawcę w celu wykonania robót budowlanych lub świadczenia usług uzależnione jest od faktycznego popytu na daną usługę lub składnik aktywów lub od ich dostępności.
- (8) W przypadku gdy regulacje sektorowe przewidują udzielenie koncesjonariuszowi gwarancji osiągnięcia progu rentowności inwestycji i odzyskania kosztów poniesionych na obsługę umowy, takie umowy nie powinny kwalifikować się jako koncesje w rozumieniu niniejszej dyrektywy.
- (9) Pojęcie praw specjalnych lub wyłącznych ma zasadnicze znaczenie dla określenia zakresu stosowania niniejszej dyrektywy, ponieważ podmioty, które nie są ani instytucjami zamawiającymi zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1), ani przedsiębiorstwami publicznymi, podlegają jej przepisom jedynie w zakresie, w jakim wykonują jeden z objętych nią rodzajów działalności na podstawie takich praw. Należy w związku z tym wyjaśnić, iż prawa, które przyznano w drodze procedury opartej na obiektywnych kryteriach, zgodnych w szczególności z prawodawstwem unijnym, i w przypadku której zapewniono odpowiednie nagłośnienie postępowania, nie stanowią praw specjalnych lub wyłącznych do celów niniejszej dyrektywy. Wspomniane prawodawstwo powinno obejmować dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 98/30/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. dotyczącą wspólnych zasad w odniesieniu do

rynku wewnętrznego gazu ziemnego⁵, dyrektywę 96/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 grudnia 1996 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej⁶, dyrektywę 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług⁷, dyrektywę 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów⁸ oraz rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70⁹. Coraz bardziej zróżnicowane formy działań publicznych spowodowały konieczność bardziej przejrzystego zdefiniowania pojęcia samych zamówień. Przepisy unijne w sprawie koncesji dotyczą nabycia robót budowlanych lub usług za wynagrodzenie, które stanowi eksploatacja przedmiotowych obiektów budowlanych lub świadczenie przedmiotowych usług. Termin „nabycie” należy rozumieć jako szeroko pojęte uzyskiwanie korzyści z tytułu określonych robót budowlanych lub usług, przy czym przeniesienie praw własności na instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające nie jest konieczne w każdym przypadku. Co za tym idzie, samo finansowanie działalności, często związane z obowiązkiem zwrotu otrzymanych kwot, o ile nie zostały wykorzystane w zamierzonym celu, nie podlega zwykle przepisom niniejszej dyrektywy.

- (10) Niezbędne okazało się również doprecyzowanie tego, co należy rozumieć jako pojedyncze zamówienie, wskutek czego łączna wartość wszystkich koncesji zawartych na potrzeby tego zamówienia musi zostać uwzględniona w kontekście progów określonych w niniejszej dyrektywie, a zamówienie należy ogłaszać jako całość z możliwym podziałem na części. Pojęcie pojedynczego zamówienia obejmuje wszelkie dostawy, roboty budowlane i usługi niezbędne do realizacji określonego projektu. Na występowanie jednego projektu wskazuje na przykład uprzednie opracowanie przez instytucję zamawiającą ogólnego planu i koncepcji, fakt, że różne nabyte elementy pełnią jedną funkcję gospodarczą i techniczną lub że są w inny sposób logicznie powiązane.
- (11) W celu zapewnienia rzeczywistego otwarcia rynku i odpowiedniej równowagi w stosowaniu reguł udzielania koncesji w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych niezbędne jest określenie podmiotów należących do powyższych sektorów na innej podstawie niż ich status prawny. Należy zatem dopilnować, aby nie zostało naruszone równe traktowanie podmiotów zamawiających działających w sektorze publicznym oraz podmiotów działających w sektorze prywatnym. Należy również dopilnować, z poszanowaniem art. 345 Traktatu, aby nie zostały naruszone zasady regulujące system praw majątkowych w państwach członkowskich.
- (12) Koncesje mogą być udzielane przez podmioty zamawiające w celu spełnienia wymagań związanych z różnymi rodzajami działalności, podlegającymi ewentualnie

⁵ Dz.U. L 204 z 21.7.1998, s. 1.

⁶ Dz.U. L 27 z 30.1.1997, s. 20.

⁷ Dz.U. L 15 z 21.1.1998, s. 14.

⁸ Dz.U. L 164 z 30.6.1994, s. 3.

⁹ Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 1.

różnym reżimom prawnym. Należy wyjaśnić, że reżim prawny obowiązujący w przypadku pojedynczej koncesji, która ma obejmować szereg różnych rodzajów działalności, powinien podlegać zasadom dotyczącym rodzaju działalności, którego dotyczy zasadniczo ta koncesja. Określenie działalności, której dotyczy zasadniczo koncesja, będzie mogło być oparte na analizie wymagań, jakie musi spełniać określona koncesja, przeprowadzonej przez podmiot zamawiający w celu określenia wartości koncesji i sporządzenia dokumentów dotyczących udzielenia koncesji. W niektórych wypadkach określenie rodzaju działalności, którego dotyczy zasadniczo koncesja, może być obiektywnie niemożliwe. Należy określić zasady obowiązujące w takich przypadkach.

- (13) Należy wyłączyć z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy pewne koncesje na usługi udzielane wykonawcy, który sam jest instytucją zamawiającą lub podmiotem zamawiającym, w oparciu o wyłączne prawo, które przysługuje wykonawcy w świetle opublikowanego prawa krajowego lub aktu administracyjnego i które zostało przyznane zgodnie z postanowieniami Traktatu i unijnymi przepisami sektorowymi dotyczącymi zarządzania infrastrukturą sieciową w odniesieniu do rodzajów działalności określonych w załączniku III, ponieważ to wyłączne prawo uniemożliwia stosowanie przy udzielaniu koncesji procedury konkurencyjnej. Na zasadzie odstępstwa oraz bez uszczerbku dla prawnych konsekwencji ogólnego wyłączenia z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy w przypadku koncesji zdefiniowanych w art. 8 ust. 1 powinien istnieć obowiązek publikacji ogłoszenia o udzieleniu koncesji w celu zapewnienia podstawowej przejrzystości tego procesu, chyba że wymogi zachowania takiej przejrzystości ustanowiono w przepisach sektorowych.
- (14) Należy wyłączyć określone zamówienia na usługi i roboty budowlane udzielane przedsiębiorstwu powiązanemu z podmiotami zamawiającymi, którego podstawowa działalność obejmuje realizację tego rodzaju usług lub robót budowlanych na rzecz grupy, której jest ono członkiem, raczej niż oferowanie ich na rynku. Należy również wyłączyć określone koncesje na usługi i roboty budowlane udzielane przez podmiot zamawiający wspólnemu przedsięwzięciu, które tworzy kilka podmiotów zamawiających w celu realizowania działań objętych niniejszą dyrektywą i do którego należy ten podmiot. Niemniej jednak należy zagwarantować, że wspomniane wyłączenie nie spowoduje ograniczenia konkurencji na korzyść przedsiębiorstw lub wspólnych przedsięwzięć, które są powiązane z podmiotami zamawiającymi; należy opracować odpowiedni zestaw przepisów dotyczących, w szczególności, maksymalnych limitów, w ramach których przedsiębiorstwa mogą uzyskać część swoich obrotów z rynku i powyżej których tracą możliwość otrzymywania koncesji bez zaproszeń do ubiegania się o zamówienie, składu wspólnych przedsięwzięć i trwałości powiązań pomiędzy tymi wspólnymi przedsięwzięciami oraz podmiotami zamawiającymi, które wchodzą w ich skład.
- (15) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do koncesji udzielanych przez podmioty zamawiające i mających na celu umożliwienie wykonywania działalności wymienionej w załączniku III, jeżeli w państwie członkowskim, w którym tego rodzaju działalność jest wykonywana, bezpośrednio podlega ona konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony, co zostało potwierdzone na podstawie procedury przewidzianej do tego celu zgodnie z art. 27 i 28 dyrektywy [obecnie 2004/17/WE]. Tego rodzaju procedura powinna gwarantować pewność prawa zainteresowanym podmiotom, a także odpowiedni proces decyzyjny

zapewniający, w ramach krótkich terminów, jednolite zastosowanie przepisów prawnych Unii w tym obszarze.

- (16) Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do udzielonych koncesji realizowanych przez organizacje międzynarodowe we własnym imieniu i na własny rachunek. Należy jednak doprecyzować, w jakim zakresie niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do udzielenia koncesji podlegających określonym przepisom międzynarodowym.
- (17) Istnieje znaczna niepewność prawna co do tego, w jakim stopniu współpraca pomiędzy instytucjami publicznymi powinna podlegać przepisom dotyczącym udzielania koncesji. Stosowne orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest interpretowane w różny sposób przez poszczególne państwa członkowskie, a nawet przez poszczególne instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające. Dlatego też konieczne jest doprecyzowanie, w jakich przypadkach koncesje udzielane pomiędzy takimi instytucjami nie podlegają obowiązkowi stosowania przepisów dotyczących udzielania koncesji publicznych. Wyjaśnienie takie powinno być zgodne z zasadami określonymi w odpowiednim orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości. Sam fakt, że obie strony umowy są instytucjami zamawiającymi lub podmiotami zamawiającymi w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 nie wyklucza jako taki zastosowania przepisów dotyczących udzielania koncesji. Zastosowanie przepisów dotyczących udzielania koncesji nie powinno jednak zakłócać swobody instytucji publicznych w zakresie decydowania o sposobie zorganizowania realizacji zadań użyteczności publicznej. Z zakresu zastosowania tych przepisów należy zatem wyłączyć koncesje udzielane podmiotom kontrolowanym lub współpracę na rzecz wspólnej realizacji zadań użyteczności publicznej przez uczestniczące w niej instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające, o ile spełnione są warunki określone w niniejszej dyrektywie. Niniejsza dyrektywa mają na celu zagwarantowanie, że jakakolwiek współpraca publiczno-publiczna podlegająca wyłączeniu nie powoduje zakłócenia konkurencji w odniesieniu do prywatnych wykonawców. Udział instytucji zamawiającej jako oferenta w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego również nie powinien powodować zakłócenia konkurencji.
- (18) W celu zapewnienia odpowiedniego nagłośnienia koncesji na roboty budowlane i koncesji na usługi powyżej pewnego progu udzielanych przez podmioty zamawiające lub instytucje zamawiające udzielenie tych koncesji powinna poprzedzać obowiązkowa publikacja ogłoszenia o koncesji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Progi te powinny odzwierciedlać wyraźny transgraniczny wymiar koncesji, czyniący je atrakcyjnymi dla wykonawców mających siedzibę w innych państwach członkowskich. Przy obliczaniu wartości koncesji na usługi należy uwzględnić szacunkową wartość wszystkich usług, które mają być świadczone przez koncesjonariusza, z punktu widzenia potencjalnego oferenta.
- (19) Postępowania o udzielenie koncesji bez uprzedniego ogłoszenia, ze względu na ich niekorzystny wpływ na konkurencję, powinny być dozwolone wyłącznie w szczególnie wyjątkowych okolicznościach. Możliwość stosowania tego wyjątku należy ograniczyć do przypadków, w których od początku oczywiste jest, że publikacja ogłoszenia nie zapewni udziału większej liczby konkurentów, zwłaszcza dlatego że obiektywnie istnieje tylko jeden wykonawca, który może wykonać daną koncesję. Tylko sytuacje obiektywnej wyłączności mogą uzasadniać udzielenie

wykonawcy koncesji bez uprzedniego ogłoszenia, o ile sytuacja wyłączności nie zaistniała w wyniku działań samej instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego w perspektywie przyszłego postępowania o udzielenie koncesji, oraz o ile nie istnieją żadne odpowiednie alternatywne rozwiązania, których dostępność należy dokładnie ocenić.

- (20) Wyniki dokonanego przez Komisję przeglądu tzw. usług priorytetowych i niepriorytetowych (usług „A” i „B”) wykazały, że ograniczanie pełnego zastosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych do wąskiej grupy usług nie jest już uzasadnione. W związku z tym niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do szeregu usług (takich jak usługi gastronomiczne i dystrybucji wody), które cechują potencjalne możliwości w zakresie obrotów transgranicznych.
- (21) W świetle wyników oceny reformy przepisów w zakresie zamówień publicznych przeprowadzonej przez Komisję pełne stosowanie niniejszej dyrektywy należy wyłączyć wyłącznie w stosunku do usług, które mają ograniczony wymiar transgraniczny, a mianowicie tak zwanych usług na rzecz osób, takich jak niektóre usługi społeczne, zdrowotne i edukacyjne. Usługi te świadczone są w określonym kontekście, zróżnicowanym w zależności od państwa członkowskiego z uwagi na różne tradycje kulturowe. Należy zatem ustanowić szczególny reżim udzielania koncesji na takie usługi, uwzględniający fakt, że usługi te są nowo regulowane. Obowiązek publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego oraz ogłoszenia o udzieleniu koncesji dla każdej koncesji o wartości nie mniejszej niż wysokość progów ustanowionych w niniejszej dyrektywie stanowi odpowiedni sposób zapewnienia potencjalnym oferentom informacji na temat szans handlowych, natomiast wszystkim zainteresowanym stronom – informacji o liczbie i rodzaju udzielonych koncesji. Ponadto państwa członkowskie powinny wprowadzić odpowiednie środki w odniesieniu do udzielania koncesji na te usługi, mające na celu zapewnienie zgodności tych postępowań z zasadami przejrzystości i równego traktowania wykonawców, a jednocześnie umożliwiające instytucjom zamawiającym lub podmiotom zamawiającym uwzględnienie specyfiki przedmiotowych usług. Państwa członkowskie powinny zapewnić instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym możliwość uwzględnienia konieczności zagwarantowania jakości, ciągłości, dostępności, możliwości korzystania z usług i ich kompleksowości, szczególnych potrzeb różnych kategorii użytkowników, kwestii ich zaangażowania i upodmiotowienia, a także innowacyjności.
- (22) Ze względu na znaczenie kontekstu kulturowego oraz wrażliwy charakter tych usług, państwa członkowskie powinny dysponować szeroko swobodą w zakresie organizacji wyboru usługodawcy w sposób uznany przez siebie za najbardziej odpowiedni. Przepisy niniejszej dyrektywy nie uniemożliwiają państwom członkowskim stosowania określonych kryteriów jakości przy wyborze usługodawców, takie jak kryteria określone w dobrowolnych europejskich ramach odniesienia na rzecz zapewniania jakości usług społecznych unijnego Komitetu Ochrony Socjalnej Państwa członkowskie lub instytucje publiczne zachowują swobodę samodzielnego świadczenia tych usług lub zorganizowania usług społecznych w sposób niewymagający udzielania koncesji, na przykład poprzez zwykłe finansowanie takich usług lub poprzez udzielanie licencji lub zezwoleń wszystkim wykonawcom spełniającym warunki określone wcześniej przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, bez jakichkolwiek ograniczeń ani kwot, o ile system taki gwarantuje

wystarczające upublicznienie i jest zgodny z zasadami przejrzystości i niedyskryminacji.

- (23) W celu umożliwienia wszystkim zainteresowanym wykonawcom składania wniosków i ofert instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny być zobowiązane do przestrzegania minimalnego terminu dotyczącego odbioru takich wniosków.
- (24) Wybór wykonawców oraz stosowanie proporcjonalnych, niedyskryminujących i sprawiedliwych kryteriów kwalifikacji ma zasadnicze znaczenie dla umożliwienia im skutecznego dostępu do szans gospodarczych związanych z koncesjami. W szczególności umożliwienie kandydatowi polegania na zdolności innych podmiotów może mieć decydujące znaczenie dla umożliwienia udziału małych i średnich przedsiębiorstw w przedmiotowych postępowaniach. Należy zatem wprowadzić przepis stanowiący, że kryteria kwalifikacji powinny dotyczyć wyłącznie technicznej, finansowej i gospodarczej zdolności wykonawców, powinny być określone w ogłoszeniu o koncesji i nie mogą wyłączać możliwości korzystania przez wykonawcę z potencjału innych podmiotów, bez względu na charakter prawny jego powiązań z tymi podmiotami, jeżeli wykaże on wobec instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego, że będzie dysponować niezbędnymi zasobami.
- (25) W celu zapewnienia przejrzystości i równego traktowania kryteria udzielania koncesji powinny zawsze być zgodne z pewnymi ogólnymi normami. Powinny one być ujawnione z wyprzedzeniem wszystkim potencjalnym oferentom, dotyczyć przedmiotu umowy i nie powinny dawać instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru. Powinny zapewniać możliwość efektywnej konkurencji, a ich uzupełnienie powinny stanowić wymogi, które umożliwiają skuteczną weryfikację informacji przekazanych przez oferentów. W celu spełnienia tych norm, zapewniając jednocześnie zwiększenie poziomu pewności prawa, państwa członkowskie mogą przewidzieć stosowanie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.
- (26) W przypadku gdy instytucje zamawiające i podmioty zamawiające udzielają koncesji na podstawie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, muszą określić ekonomiczne i jakościowe kryteria udzielenia koncesji, na podstawie których dokonają oceny ofert w celu wyłonienia oferty prezentującej najlepszą relację jakości do ceny. Określenie tych kryteriów uzależnione jest od przedmiotu koncesji, gdyż powinny one umożliwić ocenę poziomu wykonania przedstawionego w każdej ofercie w świetle przedmiotu koncesji, który został zdefiniowany w specyfikacjach technicznych, oraz ocenę relacji jakości do ceny dla każdej z ofert.
- (27) Koncesje są zazwyczaj długoterminowymi, złożonymi porozumieniami, na mocy których wykonawca przyjmuje na siebie obowiązki i ryzyko ponoszone zwykle przez instytucje zamawiające i wchodzące w zakres ich kompetencji oraz ryzyko ponoszone zwykle przez podmioty zamawiające. Z tego powodu instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające powinny zachować margines elastyczności przy organizowaniu procesu udzielania koncesji, przewidując także możliwość negocjowania treści umowy z kandydatami. Aby jednak zapewnić równe traktowanie i przejrzystość w trakcie całego postępowania o udzielenie koncesji, właściwe jest ustanowienie określonych wymogów odnośnie do struktury procesu udzielania koncesji, w tym negocjacji, rozpowszechniania informacji oraz dostępności pisemnych dokumentów. Należy ponadto zapewnić nieodstępowanie od pierwotnych warunków

zawartych w ogłoszeniu o koncesji, aby nie dopuścić do niesprawiedliwego traktowania potencjalnych kandydatów.

- (28) Specyfikacje techniczne sporządzane przez instytucje zamawiające i podmioty zamawiające muszą umożliwiać otwarcie procesu udzielania koncesji na konkurencję. W tym celu należy umożliwić składanie ofert odzwierciedlających różnorodność rozwiązań technicznych, tak by uzyskać wystarczający poziom konkurencji. W związku z powyższym specyfikacje techniczne powinny być opracowywane w sposób umożliwiający uniknięcie sztucznego zawężania konkurencji poprzez wymogi, które faworyzują konkretnego wykonawcę, odzwierciedlając kluczowe cechy dostaw, usług lub robót budowlanych oferowanych zwykle przez tego wykonawcę. Opracowanie specyfikacji technicznych pod względem wymagań funkcjonalnych i wydajnościowych zasadniczo umożliwia optymalne osiągnięcie tego celu i służy wspieraniu innowacji. W przypadku odwołania do normy europejskiej albo, w przypadku jej braku, do normy krajowej, oferty oparte na równoważnych rozwiązaniach powinny zostać rozpatrzone przez instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające. W celu wykazania równoważności oferty oferenci mogą zostać zobowiązani do przedstawienia zweryfikowanych dowodów od osób trzecich; należy jednak dopuścić również inne odpowiednie sposoby wykazania takiej równoważności, takie jak dokumentacja techniczna producenta, jeżeli dany wykonawca nie ma dostępu do certyfikatów bądź raportów z testów, ani nie ma możliwości ich uzyskania w przewidzianym terminie.
- (29) Jeśli chodzi o specyfikacje techniczne i kryteria udzielenia koncesji, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny mieć możliwość zawarcia odniesienia do określonego procesu produkcji, określonego trybu świadczenia usług lub określonego procesu dotyczącego wszelkich innych etapów cyklu życia produktu lub usługi, pod warunkiem że są one związane z przedmiotem koncesji. Aby lepiej uwzględnić aspekty społeczne w ramach udzielania koncesji, można również zezwolić zamawiającym na uwzględnianie w kryteriach udzielenia koncesji, charakterystyki związanej z warunkami pracy. Jeśli jednak instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające stosują kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, powyższe kryteria mogą dotyczyć wyłącznie warunków pracy osób bezpośrednio uczestniczących w danym procesie produkcji lub realizacji. Charakterystyka może dotyczyć wyłącznie ochrony zdrowia personelu zaangażowanego w proces produkcji lub w celu wsparcia integracji społecznej osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji lub członków słabszych grup społecznych wśród personelu wyznaczonego do wykonania umowy, w tym dostępności dla osób niepełnosprawnych. W takim przypadku ewentualne kryterium udzielenia koncesji, które obejmuje tę charakterystykę, należy zawsze ograniczyć do tych cech, które bezpośrednio wpływają na personel w środowisku pracy. Kryteria te muszą być stosowane zgodnie z dyrektywą 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotyczącą delegowania pracowników w ramach świadczenia usług¹⁰ oraz w sposób, który nie powoduje bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji wykonawców z innych państw członkowskich lub z państw trzecich będących stronami Porozumienia lub umów o wolnym handlu, których stroną jest Unia. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające, również w przypadku gdy stosują kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, powinny mieć możliwość zastosowania – jako

¹⁰ Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1.

kryterium udzielenia koncesji – organizacji, kwalifikacji i doświadczenia personelu wyznaczonego do realizacji danej koncesji, ze względu na fakt, że może to wpłynąć na jakość realizacji koncesji, a w efekcie na wartość ekonomiczną oferty.

- (30) Publikację informacji dotyczących koncesji w znacznym stopniu ułatwiają środki informacji i komunikacji elektronicznej, zwiększające skuteczność i przejrzystość procesu udzielania koncesji. Dlatego też powinny stać się one standardowymi środkami komunikacji i wymiany informacji na potrzeby procedur udzielania koncesji. Stosowanie środków elektronicznych prowadzi również do oszczędności czasu. W związku z tym należy zagwarantować skrócenie minimalnych terminów w sytuacjach, w których stosowane są środki elektroniczne, pod warunkiem jednak, że są one zgodne z określonym trybem transmisji danych przewidzianym na szczeblu unijnym. Ponadto środki informacji i komunikacji elektronicznej, w tym odpowiednie zestawy funkcji, mogą umożliwić instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym unikanie, wykrywanie i korygowanie błędów, której pojawiają się w trakcie postępowań o udzielenie zamówienia.
- (31) Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich mogą być zainteresowane współpracą i wspólnym udzielaniem zamówień publicznych w celu optymalnego wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego pod względem korzyści skali oraz podziału ryzyka i korzyści, między innymi w przypadku innowacyjnych projektów charakteryzujących się wyższym ryzykiem niż racjonalnie możliwe do zaakceptowania przez pojedynczą instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający. Należy zatem ustanowić nowe przepisy dotyczące transgranicznego wspólnego udzielania koncesji, określające prawodawstwo mające zastosowanie, w celu ułatwienia organizacji transgranicznego wspólnego udzielania koncesji. Ponadto instytucje zamawiające i podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich mogą powołać wspólne podmioty prawne ustanowione na mocy krajowego lub unijnego prawa. W odniesieniu do tej formy wspólnego udzielania koncesji należy ustanowić przepisy szczególne.
- (32) Ustawy, rozporządzenia i układy zbiorowe, zarówno na poziomie krajowym, jak i na poziomie Unii Europejskiej, obowiązujące w zakresie warunków zatrudnienia oraz bezpieczeństwa pracy, powinny mieć zastosowanie podczas realizacji koncesji pod warunkiem, że tego rodzaju przepisy, jak i ich stosowanie, są zgodne z prawem unijnym. W sytuacjach transgranicznych, gdy pracownicy jednego państwa członkowskiego świadczą usługi w innym państwie członkowskim w celu realizacji koncesji, dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług¹¹ określa warunki minimalne, które muszą zostać spełnione przez państwo przyjmujące w stosunku do takich oddelegowanych pracowników.
- (33) Nie należy udzielać koncesji wykonawcom, którzy byli członkami organizacji przestępczej lub których uznano winnymi korupcji, nadużycia ze szkodą dla interesów finansowych Unii lub prania pieniędzy. Obowiązkowe wykluczenie na szczeblu unijnym powinno również obejmować wykonawców uchylających się od płacenia podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne. Ponadto instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym należy zapewnić możliwość wykluczania

¹¹ Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1.

kandydatów lub oferentów w przypadku poważnego naruszenia przez nich unijnego lub krajowego prawa mającego na celu ochronę interesów publicznych zgodnych z postanowieniami Traktatu lub w przypadku gdy wykonawca dopuścił się istotnych lub powtarzających się uchybień przy wykonywaniu wcześniejszych koncesji o podobnym charakterze udzielonych przez tę samą instytucję zamawiającą lub ten sam podmiot zamawiający.

- (34) Niezbędne jest doprecyzowanie warunków, w jakich modyfikacje koncesji w okresie jej realizacji wymagają przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie koncesji, z uwzględnieniem stosownego orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Nowe postępowanie o udzielenie koncesji wymagane jest w przypadku istotnych zmian pierwotnej koncesji, wskazujących na zamiar stron dotyczący renegotjacji istotnych warunków tej koncesji. Ma to miejsce szczególnie w sytuacji, gdy zmienione warunki mogłyby wpłynąć na wynik postępowania, jeżeli zostałyby uwzględnione w pierwotnym postępowaniu. Wyjątkowe i tymczasowe przedłużenie okresu ważności koncesji mające na celu wyłącznie zapewnienie ciągłości świadczenia usług do czasu udzielenia nowej koncesji nie powinno w normalnych okolicznościach oznaczać istotnej zmiany pierwotnej koncesji.
- (35) Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą napotkać okoliczności zewnętrzne, których nie mogły przewidzieć w momencie udzielania koncesji. W takim przypadku niezbędny jest pewien stopień elastyczności w celu dostosowania koncesji do tych okoliczności bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie koncesji. Pojęcie nieprzewidzianych okoliczności, których instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający, działający z należytą starannością, nie mogli przewidzieć, odnosi się do okoliczności, których nie można było przewidzieć pomimo odpowiednio starannego przygotowania pierwotnego postępowania o udzielenie zamówienia przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, biorąc pod uwagę dostępne środki, charakter i cechy danego projektu, dobre praktyki właściwe dla danej dziedziny oraz konieczność zagwarantowania odpowiedniej relacji pomiędzy zasobami wykorzystywanymi na przygotowanie postępowania a jego przewidywalną wartością. Nie ma ono jednak zastosowania w sytuacjach, w których modyfikacja powoduje zmianę charakteru całego zamówienia, na przykład przez zastąpienie zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług innym przedmiotem zamówienia lub przez całkowitą zmianę rodzaju zamówienia, ponieważ w takiej sytuacji można zakładać hipotetyczny wpływ na wynik.
- (36) Zgodnie z zasadami równego traktowania i przejrzystości, zwycięskiego oferenta nie można zastąpić innym wykonawcą bez ponownego otwarcia koncesji na konkurencję. Zwycięski oferent realizujący koncesję może jednak w trakcie realizacji koncesji podlegać pewnym zmianom strukturalnym, takim jak czysto wewnętrzne reorganizacje, fuzje i przejęcia czy postępowanie upadłościowe, lub zostać zastąpiony na podstawie klauzuli umownej znanej wszystkim oferentom i zgodnie z zasadami równego traktowania i przejrzystości. Tego rodzaju zmiany strukturalne nie powinny automatycznie wiązać się z wymogiem przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie koncesji dla wszystkich koncesji realizowanych przez ten podmiot.
- (37) Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające powinny mieć możliwość przewidzenia modyfikacji koncesji bezpośrednio w umowie koncesji, w drodze klauzul rewizji, jednak klauzule takie nie powinny dawać im nieograniczonej swobody

decyzyjnej. W niniejszej dyrektywie należy zatem określić, do jakiego stopnia możliwe jest wprowadzanie modyfikacji do pierwotnej koncesji.

- (38) W celu dostosowania się do szybkich zmian technicznych i gospodarczych należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu w odniesieniu do elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy. Szczegóły techniczne i charakterystyki urządzeń do elektronicznego odbioru należy aktualizować zgodnie z postępowaniem technologicznym i wymogami administracyjnymi; konieczne jest również powierzenie Komisji uprawnienia do ustanawiania obowiązkowych standardów technicznych w zakresie komunikacji elektronicznej w celu zagwarantowania kompatybilności formatów technicznych, procesów i przekazywanych wiadomości w procedurach udzielania koncesji przeprowadzanych z użyciem środków komunikacji elektronicznej, z uwzględnieniem postępu technologicznego i wymogów administracyjnych. Należy ponadto pilnie dostosować wykaz unijnych aktów ustawodawczych ustanawiających wspólne metodyki obliczania kosztów cyklu życia, aby uwzględnić środki przyjęte na poziomie sektorowym. Aby sprostać tym wymogom, Komisja powinna zostać uprawniona do prowadzenia wykazu aktów ustawodawczych uwzględniających zaktualizowane metody rachunku kosztów cyklu życia.
- (39) W celu zapewnienia odpowiedniej ochrony prawnej kandydatów oraz oferentów w postępowaniach o udzielenie koncesji, jak również skutecznego egzekwowania wykonywania przepisów niniejszej dyrektywy oraz zasad Traktatu, dyrektywa Rady 89/665/EWG w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane¹² oraz dyrektywa Rady 92/13/EWG koordynująca przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji¹³ powinny mieć również zastosowanie do koncesji na usługi oraz koncesji na roboty budowlane, udzielanych zarówno przez instytucje zamawiające, jak i podmioty zamawiające. Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywy 89/665/EWG oraz 92/13/EWG.
- (40) Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszej dyrektywy należy stosować przepisy dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych¹⁴.
- (41) Unijne prawo zamówień publicznych nakłada na państwa członkowskie wymóg konsekwentnego i systematycznego monitorowania wdrażania i funkcjonowania tych przepisów w celu zapewnienia wydajnego i jednolitego stosowania unijnego prawa. W związku z tym w przypadku gdy państwa członkowskie wyznaczyły jeden organ krajowy odpowiedzialny za monitorowanie, wdrażanie i kontrolę zamówień publicznych, organ ten może realizować ten sam zakres obowiązków w odniesieniu do koncesji. Jeden organ realizujący kompleksowe zadania powinien zapewnić przegląd

¹² Dz.U. L 395 z 30.12.1989, s. 33.

¹³ Dz.U. L 76 z 23.3.1992, s. 14.

¹⁴ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

podstawowych trudności we wdrażaniu przepisów i proponować odpowiednie środki pozwalające zaradzić problemom o bardziej strukturalnym charakterze. Organ ten może również niezwłocznie przekazywać uwagi na temat funkcjonowania polityki w tym obszarze oraz uwagi na temat potencjalnych słabości krajowych przepisów i praktyk, przyczyniając się tym samym do szybkiej identyfikacji rozwiązań i usprawnienia procedur udzielania koncesji.

- (42) Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (43) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszej dyrektywy należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w zakresie procedury dotyczącej sporządzania i przekazywania ogłoszeń oraz przesyłania i publikowania danych, o których mowa w załącznikach IV–VI, zmiany progów. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję¹⁵. W przypadku przyjmowania tych aktów wykonawczych, które nie mają wpływu na środki finansowe ani na charakter i zakres obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, należy stosować procedurę doradczą. Akty te charakteryzują bowiem się tym, że mają wyłącznie administracyjny cel i służą ułatwieniu stosowania zasad określonych w niniejszej dyrektywie.
- (44) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających z dnia [data], państwa członkowskie zobowiązały się do przedstawienia, w uzasadnionych przypadkach, powiadomienia o środkach transpozycji wraz z co najmniej jednym dokumentem wyjaśniającym związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że złożenie tych dokumentów jest uzasadnione,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

¹⁵ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

Dyrektywa w sprawie koncesji

Spis treści

TYTUŁ I: DEFINICJE, ZASADY OGÓLNE I ZAKRES STOSOWANIA

ROZDZIAŁ I: Definicje, zasady ogólne i zakres stosowania

SEKCJA 1: DEFINICJE I ZAKRES STOSOWANIA

Artykuł 1: Przedmiot i zakres stosowania

Artykuł 2: Definicje

Artykuł 3: Instytucje zamawiające

Artykuł 4: Podmioty zamawiające

Artykuł 5: Progi

Artykuł 6: Metody obliczania szacunkowej wartości koncesji

Artykuł 7: Zasady ogólne

SEKCJA II: WYŁĄCZENIA

Artykuł 8: Wyłączenia dotyczące koncesji udzielonych przez instytucje zamawiające i podmioty zamawiające

Artykuł 9: Wyłączenia szczególne w dziedzinie łączności elektronicznej

Artykuł 10: Wyłączenia dotyczące koncesji udzielonych przez podmioty zamawiające

Artykuł 11: Koncesje udzielane przedsiębiorstwu powiązanemu

Artykuł 12: Koncesje udzielane wspólnemu przedsięwzięciu lub podmiotowi zamawiającemu wchodzącemu w skład wspólnego przedsięwzięcia

Artykuł 13: Przekazywanie informacji

Artykuł 14: Wyłączenie działalności, która bezpośrednio podlega konkurencji

Artykuł 15: Stosunki między instytucjami publicznymi

SEKCJA III: PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 16: Okres ważności koncesji

Artykuł 17: Usługi społeczne i inne szczególne usługi

Artykuł 18: Koncesje mieszane

Artykuł 19: Koncesje obejmujące różne rodzaje działalności

SEKCJA IV: SYTUACJE SZCZEGÓLNE

Artykuł 20: Koncesje zastrzeżone

Artykuł 21: Usługi badawcze i rozwojowe

ROZDZIAŁ II: Zasady

Artykuł 22: Wykonawcy

Artykuł 23: Nomenklatury

Artykuł 24: Poufność

Artykuł 25: Przepisy dotyczące komunikacji

TYTUŁ II: ZASADY DOTYCZĄCE KONCESJI

ROZDZIAŁ I: Publikacja i przejrzystość

Artykuł 26: Ogłoszenia o koncesji

Artykuł 27: Ogłoszenie o udzieleniu koncesji

Artykuł 28: Forma i sposób publikacji ogłoszeń

Artykuł 29: Publikacja na poziomie krajowym

Artykuł 30: Dostępność w formie elektronicznej dokumentów specyfikujących koncesję

ROZDZIAŁ II: Przeprowadzenie postępowania

SEKCJA 1: WSPÓLNE KONCESJE, TERMINY I SPECYFIKACJE TECHNICZNE

Artykuł 31: Wspólne udzielanie koncesji przez instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich

Artykuł 32: Specyfikacje techniczne

Artykuł 33: Raporty z testów, certyfikacja i inne środki dowodowe

SEKCJA II: WYBÓR UCZESTNIKÓW ORAZ UDZIELENIE KONCESJI

Artykuł 34: Zasady ogólne

Artykuł 35: Gwarancje proceduralne

Artykuł 36: Kwalifikacja i ocena podmiotowa kandydatów

Artykuł 37: Wyznaczanie terminów

Artykuł 38: Termin składania wniosków o koncesję

Artykuł 39: Kryteria udzielenia koncesji

Artykuł 40: Cykl życia i rachunek kosztów cyklu życia

TYTUŁ III: REGULY DOTYCZĄCE REALIZACJI KONCESJI

Artykuł 41: Podwykonawstwo

Artykuł 42: Modyfikacja koncesji w okresie ich ważności

Artykuł 43: Wypowiedzenie koncesji

TYTUŁ IV: ZMIANY DYREKTYW W SPRAWIE PROCEDUR ODWOŁAWCZYCH W DZIEDZINIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Artykuł 44: Zmiany w dyrektywie 89/665/EWG

Artykuł 45: Zmiany w dyrektywie 92/13/EWG

TYTUŁ V: PRZEKAZANIE UPRAWNIEŃ, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 46: Wykonywanie przekazanych uprawnień

Artykuł 47: Tryb pilny

Artykuł 48: Procedura komitetowa

Artykuł 49: Transpozycja

Artykuł 50: Przepisy przejściowe

Artykuł 51: Przegląd

Artykuł 52: Wejście w życie

Artykuł 53: Adresaci

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK I: WYKAZ RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI, O KTÓRYCH MOWA W ART.
2 PKT 5

ZAŁĄCZNIK II: WYKAZ PRAWODAWSTWA UNIJNEGO, O KTÓRYM MOWA W ART. 40 UST. 4

ZAŁĄCZNIK III: DZIAŁALNOŚĆ PROWADZONA PRZEZ PODMIOTY ZAMAWIAJĄCE W ROZUMIENIU ART. 4

ZAŁĄCZNIK IV: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIACH O KONCESJI

ZAŁĄCZNIK V: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIACH O UDZIELENIU KONCESJI

ZAŁĄCZNIK VI: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O UDZIELENIU KONCESJI DOTYCZĄCYM KONCESJI NA USŁUGI SPOŁECZNE I INNE SZCZEGÓLNE USŁUGI (ART. 27 UST. 1)

ZAŁĄCZNIK VII: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O MODYFIKACJI KONCESJI W OKRESIE JEJ WAŻNOŚCI ZGODNIE Z ART. 42

ZAŁĄCZNIK VIII: DEFINICJE NIEKTÓRYCH SPECYFIKACJI TECHNICZNYCH

ZAŁĄCZNIK IX: WYMOGI DOTYCZĄCE PUBLIKACJI

ZAŁĄCZNIK X: USŁUGI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 7

ZAŁĄCZNIK XI: WYKAZ PRAWODAWSTWA UNIJNEGO, O KTÓRYM MOWA W ART. 4 UST. 2

ZAŁĄCZNIK XII: WYMAGANIA DOTYCZĄCE URZĄDZEŃ DO ELEKTRONICZNEGO ODBIORU OFERT I WNIOSKÓW

ZAŁĄCZNIK XIII: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ WE WSTĘPNYM OGŁOSZENIU O ZAMÓWIENIU DOTYCZĄCYM KONCESJI NA USŁUGI SPOŁECZNE I INNE SZCZEGÓLNE USŁUGI

TYTUŁ I

DEFINICJE, ZASADY OGÓLNE I ZAKRES STOSOWANIA

ROZDZIAŁ I

Definicje, zasady ogólne i zakres stosowania

SEKCJA I

DEFINICJE I ZAKRES STOSOWANIA

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy dotyczące procedur udzielania zamówień przez instytucje zamawiające i podmioty zamawiające w odniesieniu do koncesji, których szacunkowa wartość jest nie mniejsza niż kwoty progowe określone w art. 5.
2. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do nabywania robót budowlanych lub usług, w tym dostaw towarów, które są uboczne w stosunku do przedmiotu koncesji, od wykonawców wybranych przez:
 - a) instytucje zamawiające, niezależnie od tego, czy roboty budowlane lub usługi, a także związane z nimi dostawy, przeznaczone są do celów publicznych; lub
 - b) podmioty zamawiające, pod warunkiem że roboty budowlane lub usługi, a także związane z nimi dostawy, przeznaczone są do realizacji jednego z rodzajów działalności, o których mowa w załączniku III.

Artykuł 2

Definicje

1. Do celów niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:
 - (1) „koncesje” oznaczają koncesje publiczne na roboty budowlane, koncesje na roboty budowlane lub koncesje na usługi;
 - (2) „koncesja publiczna na roboty budowlane” oznacza umowę o charakterze odpłatnym zawieraną na piśmie pomiędzy co najmniej jedną instytucją zamawiającą a co najmniej jednym wykonawcą, której przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, w przypadku której wynagrodzenie za roboty budowlane, które mają być wykonane, stanowi albo wyłącznie prawo do eksploatacji obiektu budowlanego będącego przedmiotem umowy, albo takie prawo wraz z płatnością;

- (3) „pisemne” lub „na piśmie” oznacza każdy przekaz złożony ze słów lub cyfr, który można odczytać, powielić, a następnie przekazać. Definicja ta może obejmować informacje przekazywane i przechowywane za pomocą środków elektronicznych;
- (4) „koncesja na roboty budowlane” oznacza umowę o charakterze odpłatnym zawieraną na piśmie pomiędzy co najmniej jednym podmiotem zamawiającym a co najmniej jednym wykonawcą, której przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, w przypadku której wynagrodzenie za roboty budowlane, które mają być wykonane, stanowi albo wyłącznie prawo do eksploatacji obiektu budowlanego będącego przedmiotem umowy, albo takie prawo wraz z płatnością;
- (5) „wykonanie robót budowlanych” oznacza realizację albo zarówno zaprojektowanie, jak i wykonanie robót budowlanych związanych z jednym z rodzajów działalności określonych w załączniku I, lub obiektu budowlanego, lub realizacja, za pomocą dowolnych środków, obiektu budowlanego odpowiadającego wymogom określonym przez instytucję zamawiającą mającą decydujący wpływ na rodzaj lub projekt obiektu;
- (6) „obiekt budowlany” oznacza wynik całości robót budowlanych w zakresie budownictwa lub inżynierii lądowej i wodnej, który może samoistnie spełniać funkcję gospodarczą lub techniczną;
- (7) „koncesja na usługi” oznacza umowę o charakterze odpłatnym zawieraną na piśmie pomiędzy co najmniej jedną instytucją zamawiającą lub podmiotem zamawiającym a co najmniej jednym wykonawcą, której przedmiotem jest świadczenie usług innych niż usługi wymienione w pkt 2) i 4), w przypadku której wynagrodzenie za usługi, które mają być świadczone, stanowi albo wyłącznie prawo do świadczenia usług będących przedmiotem umowy, albo takie prawo wraz z płatnością;
- (8) „kandydat” oznacza wykonawcę, który ubiegał się o zaproszenie lub został zaproszony do udziału w postępowaniu o udzielenie koncesji;
- (9) „koncesjonariusz” oznacza wykonawcę, któremu udzielono koncesji;
- (10) „wykonawca” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, podmiot publiczny lub grupę takich osób lub podmiotów, które oferują wykonanie robót budowlanych lub obiektu budowlanego, dostawę produktów lub świadczenie usług na rynku;
- (11) „oferent” oznacza wykonawcę, który złożył ofertę;
- (12) „środki elektroniczne” oznaczają korzystanie ze środków wykorzystujących sprzęt elektroniczny w celu przetwarzania (w tym także kompresji cyfrowej) i przechowywania danych, które są przesyłane, przenoszone i odbierane za pomocą przewodów, fal radiowych, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych;
- (13) „dokumenty specyfikujące koncesję” oznaczają wszelkie dokumenty, które zostały wytworzone przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający lub do których odwołuje się instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający w celu opisanego lub ustalenia elementów zamówienia lub postępowania, w tym ogłoszenie o zamówieniu, specyfikacje techniczne, proponowane warunki umowy, formaty przedstawiania

dokumentów przez kandydatów i oferentów, informacje na temat mających ogólne zastosowanie obowiązków oraz wszelkie dokumenty dodatkowe;

- (14) „cykl życia” oznacza wszystkie kolejne lub powiązane ze sobą etapy, w tym produkcję, transport, użytkowanie i utrzymanie, w czasie istnienia produktu lub obiektu budowlanego lub świadczenia usługi, od nabycia surowca lub pozyskania zasobów po unieszkodliwienie, oczyszczenie i finalizację;
2. Przyznanie prawa do eksploatacji obiektu budowlanego lub świadczenia usług, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, 4 i 7 obejmuje przeniesienie na koncesjonariusza zasadniczej części ryzyka ekonomicznego wykonywania koncesji. Uznaje się, że koncesjonariusz przejmuje zasadniczą część ryzyka ekonomicznego wykonywania koncesji, jeśli nie ma gwarancji odzyskania poniesionych nakładów inwestycyjnych ani kosztów poniesionych w związku z eksploatacją obiektów budowlanych lub wykonywaniem usług będących przedmiotem koncesji.

Ryzyko ekonomiczne może stanowić:

- a) ryzyko związane z eksploatacją obiektów budowlanych lub popytem na świadczoną usługę; lub
- b) ryzyko związane z dostępnością infrastruktury zapewnianej przez koncesjonariusza lub wykorzystywanej do świadczenia usług użytkownikom.

Artykuł 3

Institucje zamawiające

1. Do celów niniejszej dyrektywy „institucje zamawiające” oznaczają państwo, instytucje regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego, związki złożone z jednej lub wielu takich instytucji lub z jednego lub wielu podmiotów prawa publicznego, inne niż udzielające koncesji do celów wykonywania działalności wymienionej w załączniku III.
2. „Instytucje regionalne” obejmują wszystkie instytucje jednostek administracyjnych poziomu NUTS 1 i 2, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁶.
3. „Instytucje lokalne” obejmują wszystkie instytucje jednostek administracyjnych poziomu NUTS 3 oraz mniejszych jednostek administracyjnych, o których mowa w rozporządzeniu nr 1059/2003.
4. „Podmiot prawa publicznego” oznacza podmiot, który posiada wszystkie poniższe cechy:
 - a) został ustanowiony lub działa w szczególnym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, które nie mają charakteru przemysłowego ani handlowego;

¹⁶ Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1.

- b) posiada osobowość prawną;
- c) jest finansowany w przeważającej części przez państwo, instytucje regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego; bądź jego zarząd podlega nadzorowi ze strony tych podmiotów; bądź ponad połowa członków jego organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego została wyznaczona przez państwo, instytucje regionalne lub lokalne, lub przez inne podmioty prawa publicznego.

Do celów akapitu pierwszego lit. a) podmiot, który działa w zwykłych warunkach rynkowych, ma na celu osiągnięcie zysku i ponosi straty wynikające z prowadzenia działalności, nie działa w celu zaspokojenia potrzeb w interesie ogólnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego;

Artykuł 4 *Podmioty zamawiające*

1. Do celów niniejszej dyrektywy „podmioty zamawiające” mają jedno z poniższych znaczeń:

- (1) „instytucje zamawiające” oznaczają państwo, instytucje regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego, związki złożone z jednej lub wielu takich instytucji lub z jednego lub wielu podmiotów prawa publicznego zdefiniowanych w art. 3 ust. 2-4;
- (2) przedsiębiorstwa publiczne zdefiniowane w ust. 2 niniejszego artykułu;
- (3) podmioty niebędące instytucjami zamawiającymi ani przedsiębiorstwami publicznymi, prowadzące działalność na podstawie praw specjalnych lub wyłącznych przyznanych przez właściwy organ państwa członkowskiego

gdy udzielają koncesji w celu realizacji jednego z rodzajów działalności, o których mowa w załączniku III;

2. „Przedsiębiorstwo publiczne” oznacza każde przedsiębiorstwo, na które instytucje zamawiające mogą wywierać bezpośrednio lub pośrednio dominujący wpływ na mocy ich prawa własności, udziału finansowego we wspomnianym przedsiębiorstwie lub poprzez zasady określające jego działanie.

Domniemywa się istnienie dominującego wpływu instytucji zamawiających w poniższych przypadkach, gdy instytucje te, bezpośrednio lub pośrednio:

- a) posiadają większość subskrybowanego kapitału przedsiębiorstwa; lub
- b) kontrolują większość głosów przypadających na akcje emitowane przez przedsiębiorstwo; lub
- c) mogą powoływać ponad połowę członków organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego przedsiębiorstwa.

3. „Prawa specjalne lub wyłączne” oznaczają prawa przyznane przez właściwy organ państwa członkowskiego w drodze dowolnych przepisów ustawodawczych, wykonawczych lub administracyjnych, których wynikiem jest zastrzeżenie wykonywania działalności określonej w załączniku III dla jednego lub kilku podmiotów oraz które wywierają istotny wpływ na możliwość wykonywania wspomnianej działalności przez inne podmioty.

Prawa, które przyznano w drodze procedury zapewniającej odpowiednie nagłośnienie postępowania i których przyznanie opierało się na obiektywnych kryteriach, zgodnych w szczególności z prawem unijnym, nie stanowią „praw specjalnych lub wyłącznych” w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Procedury te obejmują:

- a) procedury udzielania zamówienia z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie spełniające wymogi dyrektywy [2004/18/WE lub 2004/17/WE] lub niniejszej dyrektywy;
- b) procedury, których podstawę stanowią inne unijne akty ustawodawcze wymienione w załączniku XI, zapewniających odpowiednią uprzednią przejrzystość w zakresie przyznawania zezwoleń w oparciu o obiektywne kryteria.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 46 w odniesieniu do zmiany wykazu unijnych aktów ustawodawczych określonych w załączniku XI, w przypadku gdy takie zmiany okażą się konieczne w związku z przyjęciem lub uchynieniem przepisów unijnych.

Artykuł 5 *Progi*

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do następujących koncesji, których wartość wynosi nie mniej niż 5 000 000 EUR:
 - a) koncesji zawartych przez podmioty zamawiające w celu realizacji jednego z rodzajów działalności, o których mowa w załączniku III;
 - b) koncesji zawartych przez instytucje zamawiające.
2. Koncesje na usługi, których wartość wynosi nie mniej niż 2 500 000 EUR, lecz nie więcej niż 5 000 000 EUR, innych niż usługi społeczne i inne szczególne usługi, podlegają obowiązkowi publikacji ogłoszenia o udzieleniu koncesji zgodnie z art. 27 i 28.

Artykuł 6 *Metody obliczania szacunkowej wartości koncesji*

1. Podstawą obliczenia szacunkowej wartości koncesji jest całkowita kwota należna, bez VAT, oszacowana przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, z uwzględnieniem wszelkich opcji oraz przedłużeń okresu ważności koncesji.

2. Szacunkową wartość koncesji oblicza się jako wartość całości robót budowlanych lub usług, nawet zakupionych w ramach różnych umów, o ile umowy te są częścią jednego projektu. Na występowanie jednego projektu wskazuje uprzednie opracowanie przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający ogólnego planu i koncepcji, fakt, że różne nabyte elementy pełnią jedną funkcję gospodarczą i techniczną lub że są w inny sposób logicznie powiązane.

W przypadku gdy instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający przewiduje nagrody lub wynagrodzenia dla kandydatów lub oferentów, uwzględnia je on przy obliczaniu szacunkowej wartości koncesji.

3. Wyboru metody wykorzystywanej do obliczania szacunkowej wartości koncesji nie można dokonywać z zamiarem wyłączenia zamówienia z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy. Projekt robót budowlanych lub całość usług nie mogą być zatem dzielone w celu uniknięcia objęcia ich zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, chyba że taki podział jest uzasadniony obiektywnymi powodami.
4. Szacunkowa wartość obowiązuje w chwili wysłania ogłoszenia o koncesji lub, w przypadku gdy nie przewiduje się takiego ogłoszenia, w chwili rozpoczęcia przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający postępowania o udzielenie koncesji, w tym, w szczególności, przez zdefiniowanie podstawowych cech planowanej koncesji, którego instytucja lub podmiot zamierza udzielić.
5. W odniesieniu do koncesji publicznych na roboty budowlane i koncesji na roboty budowlane, przy obliczaniu ich szacunkowej wartości uwzględnia się zarówno koszt robót budowlanych, jak i szacunkową całkowitą wartość dostaw i usług oddawanych do dyspozycji przedsiębiorcy budowlanego przez instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające, o ile są one niezbędne do wykonania tych robót budowlanych.
6. W przypadku gdy przewidywana realizacja obiektu budowlanego lub nabycie usług skutkuje udzieleniem koncesji w tym samym czasie w odrębnych częściach, uwzględnia się szacunkową całkowitą wartość wszystkich tych części.
7. W przypadku gdy łączna wartość części jest na poziomie lub powyżej progu określonego w art. 5, przepisy niniejszej dyrektywy stosuje się do udzielenia każdej z części zamówienia.
8. Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą udzielić koncesji na poszczególne części bez stosowania przepisów dotyczących postępowania o udzielenie koncesji przewidzianych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że szacunkowa wartość bez VAT danej części wynosi mniej niż 1 mln EUR. Łączna wartość części koncesji udzielonych bez stosowania przepisów niniejszej dyrektywy nie może jednak przekroczyć 20 % łącznej wartości wszystkich części, na które został podzielony planowany obiekt budowlany lub planowany zakup usług.
9. Wartość koncesji na usługi stanowi szacunkowa całkowita wartość usług, które mają być świadczone przez koncesjonariusza w całym okresie ważności koncesji, obliczona zgodnie z obiektywną metodyką, którą musi być określona w ogłoszeniu o koncesji lub w dokumentach dotyczących koncesji.

Podstawą obliczenia szacunkowej wartości koncesji, stosownie do przypadku, jest:

- a) w przypadku usług ubezpieczeniowych: należna składka oraz inne rodzaje wynagrodzenia;
 - b) w przypadku usług bankowych i innych usług finansowych: opłaty, prowizje, odsetki oraz inne rodzaje wynagrodzenia;
 - c) w przypadku usług wykonania projektu: należne opłaty lub prowizje oraz inne rodzaje wynagrodzenia.
10. Wartość koncesji obejmuje zarówno szacunkowe przychody, które mają zostać uzyskane od osób trzecich, oraz kwoty, które mają zostać zapłacone przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający.

Artykuł 7 *Zasady ogólne*

Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zapewniają równe traktowanie wykonawców oraz działają w sposób przejrzysty i proporcjonalny. Projekt postępowania o udzielenie koncesji nie może być opracowywany z zamiarem wyłączenia tej koncesji z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy lub celowego ograniczenia konkurencji.

SEKCJA II **WYŁĄCZENIA**

Artykuł 8 *Wyłączenia dotyczące koncesji udzielonych przez instytucje zamawiające i podmioty zamawiające*

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji na usługi udzielone przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający wykonawcy, który jest podmiotem zamawiającym lub stowarzyszeniem tychże podmiotów, na podstawie prawa wyłącznego, które przysługuje temu wykonawcy na mocy właściwych przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, które zostały opublikowane, i które zostało przyznane zgodnie z postanowieniami Traktatu i unijnym przepisami sektorowymi dotyczącymi zarządzania infrastrukturą sieciową w odniesieniu do rodzajów działalności określonych w załączniku III.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 niniejszego artykułu, jeżeli w przepisach sektorowych, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, nie określono obowiązków w zakresie przejrzystości mających zastosowanie do danego sektora, stosuje się wymogi określone w art. 27 ust. 1 i 3.
3. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji, które instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający ma obowiązek udzielić lub zorganizować zgodnie z procedurami udzielania zamówień określonymi:

- a) w umowie międzynarodowej zawartej zgodnie z Traktatem między państwem członkowskim a jednym lub wieloma państwami trzecimi i obejmującej roboty budowlane, dostawy lub usługi przeznaczone na potrzeby wspólnej realizacji lub eksploatacji projektu przez państwa-sygnatariuszy;
- b) w zawartej umowie międzynarodowej związanej ze stacjonowaniem wojsk i dotyczącej przedsiębiorstw państwa członkowskiego lub państwa trzeciego;
- c) w szczególnej procedurze organizacji międzynarodowej;
- d) w przypadku gdy koncesje są w pełni finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansową.

O wszelkich umowach określonych w akapicie pierwszym lit. a) informuje się Komisję, która może skonsultować się z Komitetem Doradczym ds. Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 48.

Do celów akapitu pierwszego lit. d), jeżeli koncesja jest w znaczącym stopniu współfinansowana przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansową, strony uzgadniają, jakie procedury udzielania koncesji mają zastosowanie, przy czym muszą być one zgodne z postanowieniami Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

- 4. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania, z zastrzeżeniem art. 346 Traktatu, do udzielania koncesji w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa w zakresie, w jakim przepisy ustanowione w niniejszej dyrektywie nie są w stanie zapewnić ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa państwa członkowskiego.
- 5. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji na usługi w zakresie:
 - a) nabycia lub najmu/dzierżawy, bez względu na sposób finansowania, gruntu, istniejących budynków lub innych nieruchomości lub praw do nich; zakres niniejszej dyrektywy obejmuje jednakże koncesje na usługi finansowe, udzielone w dowolnej formie równocześnie z zawarciem umowy nabycia lub najmu/dzierżawy, przed jej zawarciem lub po jej zawarciu;
 - b) zamówień udzielanych przez nadawców na potrzeby nabycia, opracowania, produkcji lub koprodukcji materiałów programowych przeznaczonych do nadawania, zdefiniowanego jako transmisja i rozpowszechnianie za pośrednictwem dowolnej sieci elektronicznej, ani do koncesji dotyczących czasu antenowego udzielanych nadawcom;
 - c) usług arbitrażowych lub pojednawczych;
 - d) usług finansowych związanych z emisją, sprzedażą, zakupem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych w rozumieniu dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, usług banku centralnego oraz operacji przeprowadzanych z Europejskim Instrumentem Stabilności Finansowej (EFSF);

- e) umów o pracę;
- f) usług transportu lotniczego świadczonych w oparciu o udzieloną koncesję w rozumieniu rozporządzenia (WE) 1008/2008¹⁷ Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁸;
- g) usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁹.

Nadawanie, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. b), obejmuje transmisję i rozpowszechnianie za pośrednictwem dowolnej sieci elektronicznej.

Artykuł 9

Wyłączenia szczególne w dziedzinie łączności elektronicznej

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji, których głównym celem jest umożliwienie instytucjom zamawiającym udostępnienia lub eksploatacji publicznych sieci łączności lub świadczenia odbiorcom publicznym usługi łączności elektronicznej lub większej liczby usług łączności elektronicznej.

Do celów niniejszego artykułu:

- a) „publiczna sieć łączności” oznacza sieć łączności elektronicznej wykorzystywaną całkowicie lub głównie do świadczenia publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej, które wspierają przekazywanie informacji pomiędzy punktami końcowymi sieci;
- b) „sieć łączności elektronicznej” oznacza systemy transmisyjne oraz, w stosownych przypadkach, urządzenia przełączające lub routinguowe oraz inne zasoby, w tym nieaktywne elementy sieci, które umożliwiają przekazywanie sygnałów przewodowo, za pomocą radia, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych, w tym sieci satelitarnych, stacjonarnych (komutowanych i pakietowych, w tym internetu) i naziemnych sieci przenośnych, elektrycznych systemów kablowych, w zakresie, w jakim są one wykorzystywane do przekazywania sygnałów, w sieciach nadawania radiowego i telewizyjnego oraz sieciach telewizji kablowej, niezależnie od rodzaju przekazywanej informacji;
- c) „punkt zakończenia sieci” oznacza fizyczne miejsce, w którym abonent otrzymuje dostęp do sieci łączności publicznej; w przypadku sieci stosujących przełączanie lub przekierowywanie, punkt zakończenia sieci identyfikuje się za pomocą konkretnego adresu sieciowego, który może być łączony z numerem lub nazwiskiem abonenta;
- d) „usługa łączności elektronicznej” oznacza usługę zazwyczaj świadczoną za wynagrodzeniem, polegającą całkowicie lub częściowo na przekazywaniu sygnałów w sieciach łączności elektronicznej, w tym usługi telekomunikacyjne i usługi

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty.

¹⁸ Dz.U. L 293 z 31.10.2008, s. 3.

¹⁹ Dz.U. L 315 z 3.12.2007.

transmisyjne świadczone poprzez sieci nadawcze; nie obejmuje jednak usług związanych z zapewnianiem albo wykonywaniem kontroli treści przekazywanych przy wykorzystaniu sieci lub usług łączności elektronicznej. Spod zakresu niniejszej definicji wyłączone są usługi społeczeństwa informacyjnego w rozumieniu art. 1 dyrektywy 98/34/WE, jeżeli nie polegają one całkowicie lub częściowo na przekazywaniu sygnałów w sieciach łączności elektronicznej.

Artykuł 10

Wyłączenia dotyczące koncesji udzielonych przez podmioty zamawiające

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji, których podmioty zamawiające udzielają w innym celu niż wykonywanie ich działalności, określonej w załączniku III, lub w celu wykonywania takiej działalności w państwie trzecim, w warunkach niewymagających fizycznego wykorzystania sieci lub obszaru geograficznego w obrębie Unii.
2. Podmioty zamawiające powiadamiają Komisję lub krajowy organ nadzoru, na ich wniosek, o każdej działalności, którą uważają za wyłączonej. Komisja może okresowo publikować w celach informacyjnych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* wykazy kategorii działalności, które uznaje za objęte tym wyłączeniem. Wykonując te czynności, Komisja respektuje wrażliwe aspekty handlowe, które podmioty zamawiające mogą wskazać przy okazji przekazywania informacji.

Artykuł 11

Koncesje udzielane przedsiębiorstwu powiązanemu

1. Do celów niniejszego artykułu „przedsiębiorstwo powiązane” oznacza każde przedsiębiorstwo, którego sprawozdanie roczne jest skonsolidowane ze sprawozdaniem podmiotu zamawiającego, zgodnie z wymogami siódmej dyrektywy Rady 83/349/EWG²⁰.
2. W przypadku podmiotów niepodlegających wspomnianej dyrektywie „przedsiębiorstwo powiązane” oznacza każde przedsiębiorstwo, które:
 - a) może, bezpośrednio lub pośrednio, podlegać dominującemu wpływowi podmiotu zamawiającego w rozumieniu art. 4 ust. 2 niniejszej dyrektywy;
 - b) może wywierać dominujący wpływ w stosunku do podmiotu zamawiającego;
 - c) wspólnie z podmiotem zamawiającym, podlega dominującemu wpływowi innego przedsiębiorstwa na podstawie prawa własności, udziału finansowego lub obowiązujących go przepisów.

²⁰ Dz.U. L 193 z 18.07.1983, s. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2001/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 283 z 27.10.2001, s. 28).

3. Niezależnie od przepisów art. 15 oraz o ile spełnione są warunki określone w ust. 4, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do następujących koncesji:
 - a) koncesji udzielanych przez podmiot zamawiający przedsiębiorstwu powiązanemu; lub
 - b) koncesji udzielanych przez wspólne przedsięwzięcie, utworzone wyłącznie przez kilka podmiotów zamawiających w celu prowadzenia działalności określonej w załączniku III, na rzecz przedsiębiorstwa powiązanego z jednym z tych podmiotów zamawiających.
4. Ustęp 3 stosuje się do:
 - a) koncesji na usługi, pod warunkiem że co najmniej 80 % średnich obrotów przedsiębiorstwa powiązanego dotyczących ogólnie usług za poprzednie trzy lata pochodzi ze świadczenia takich usług dla przedsiębiorstw, z którymi jest ono powiązane;
 - b) koncesji na roboty budowlane, pod warunkiem że co najmniej 80 % średnich obrotów przedsiębiorstwa powiązanego dotyczących ogólnie robót budowlanych za poprzednie trzy lata pochodzi z realizacji takich robót budowlanych dla przedsiębiorstw, z którymi jest ono powiązane.
5. Jeżeli, ze względu na datę utworzenia przedsiębiorstwa powiązanego lub rozpoczęcia jego działalności, nie są dostępne obroty za poprzednie trzy lata, wystarczy, że przedsiębiorstwo wykaże, że obroty, o których mowa w ust. 4 lit. a) lub b), są wiarygodne, szczególnie za pomocą prognoz handlowych.
6. Jeżeli więcej niż jedno przedsiębiorstwo powiązane z podmiotem zamawiającym realizuje te same lub podobne usługi, dostawy lub roboty budowlane, powyższe dane procentowe, o których mowa w ust. 4, są obliczane przy uwzględnieniu całkowitych obrotów pochodzących odpowiednio z realizacji usług, dostaw lub robót budowlanych przez takie przedsiębiorstwa powiązane.

Artykuł 12

Koncesje udzielane wspólnemu przedsięwzięciu lub podmiotowi zamawiającemu wchodzącemu w skład wspólnego przedsięwzięcia

Niezależnie od przepisów art. 15 oraz pod warunkiem że wspólne przedsięwzięcie zostało utworzone w celu wykonywania danej działalności przez okres co najmniej trzech lat oraz że dokument powołujący wspólne przedsięwzięcie przewiduje, że podmioty zamawiające, które tworzą wspólne przedsięwzięcie, pozostaną w jego składzie co najmniej przez ten sam okres, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji udzielanych przez jeden z poniższych podmiotów:

- a) przez wspólne przedsięwzięcie, utworzone wyłącznie przez kilka podmiotów zamawiających w celu prowadzenia działalności w rozumieniu załącznika III, jednemu z tych podmiotów zamawiających; lub

- b) przez podmiot zamawiający takiemu wspólnemu przedsięwzięciu, w którego skład wchodzi ten podmiot.

Artykuł 13

Zgłoszenie informacji przez podmioty zamawiające

Podmioty zamawiające powiadamiają Komisję lub krajowy organ nadzoru, na ich wniosek, następujące informacje dotyczące stosowania art. 11 ust. 2 i 3 oraz art. 12:

- a) nazwy zainteresowanych przedsiębiorstw lub wspólnych przedsiębiorców;
- b) charakter i wartość przedmiotowych koncesji;
- c) dowód wymagany przez Komisję lub krajowy organ nadzoru na potwierdzenie, że relacja pomiędzy przedsiębiorstwem lub wspólnym przedsiębiorcą, któremu udziela się koncesji, a podmiotem zamawiającym spełnia wymogi określone w art. 11 lub 12.

Artykuł 14

Wyłączenie działalności, która bezpośrednio podlega konkurencji

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji udzielanych przez podmioty zamawiające, jeżeli w państwie członkowskim, w którym te koncesje są wykonywane, przedmiotowa działalność bezpośrednio podlega konkurencji zgodnie z art. 27 i 28 dyrektywy [zastępującej dyrektywę 2004/17/WE].

Artykuł 15

Stosunki między instytucjami publicznymi

1. Koncesja udzielona przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 innej osobie prawnej wykracza poza zakres stosowania niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
 - a) instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami;
 - b) co najmniej 90% działalności tej osoby prawnej jest prowadzone na potrzeby instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego, które sprawują kontrolę, lub na potrzeby innych osób prawnych kontrolowanych przez tę instytucję zamawiającą lub ten podmiot zamawiający;
 - c) w kontrolowanej osobie prawnej nie posiadają udziałów podmioty prywatne.

Uznaje się, że instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką

sprawuje nad własnymi jednostkami w rozumieniu akapitu pierwszego lit. a), jeżeli wywiera decydujący wpływ zarówno na cele strategiczne, jak i na istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej.

2. Ustęp 1 ma także zastosowanie w przypadku, gdy kontrolowany podmiot będący instytucją zamawiającą lub podmiotem zamawiającym w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 udziela koncesji podmiotowi sprawującemu nad nim kontrolę lub innej osobie prawnej kontrolowanej przez tę instytucję zamawiającą, pod warunkiem że w osobie prawnej, której udziela się koncesji publicznej, nie posiadają udziałów podmioty prywatne.
3. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1, które nie sprawują nad osobą prawną kontroli w rozumieniu ust. 1, mogą udzielić koncesji osobie prawnej, nad którą sprawuje kontrolę wspólnie z innymi instytucjami zamawiającymi lub podmiotami zamawiającymi, bez zastosowania przepisów niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są następujące warunki:
 - a) instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 sprawują wspólnie nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami;
 - b) co najmniej 90% działalności tej osoby prawnej jest prowadzone na potrzeby instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1, które sprawują kontrolę, lub na potrzeby innych osób prawnych kontrolowanych przez tę samą instytucję zamawiającą lub ten sam podmiot zamawiający;
 - c) w kontrolowanej osobie prawnej nie posiadają udziałów podmioty prywatne.

Do celów lit. a) uznaje się, że instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 sprawują wspólnie kontrolę nad daną osobą prawną, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- a) w skład organów decyzyjnych kontrolowanej osoby prawnej wchodzi przedstawiciele wszystkich uczestniczących instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1;
 - b) wspomniane instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 mogą wspólnie wywierać decydujący wpływ na cele strategiczne oraz istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej;
 - c) kontrolowana osoba prawna nie działa w interesie innym niż interes powiązanych z nią instytucji publicznych;
 - d) kontrolowana osoba prawna nie czerpie żadnego zysku, poza zwrotem rzeczywiście poniesionych kosztów, z zamówień publicznych udzielanych jej przez instytucje zamawiające.
4. Umowy zawartej między dwiema lub więcej instytucjami zamawiającymi lub podmiotami zamawiającymi w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 nie uznaje się za

koncesję w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- a) umowa ustanawia prawdziwą współpracę między uczestniczącymi instytucjami zamawiającymi lub podmiotami zamawiającymi, mającą na celu wspólną realizację ich zadań publicznych i obejmującą wzajemne prawa i obowiązki stron;
- b) umowa podlega wyłącznie względom interesu publicznego;
- c) uczestniczące instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające nie prowadzą na otwartym rynku więcej niż 10 % mierzonej obrotami działalności, której dotyczy umowa;
- d) umowa nie obejmuje przekazywania między uczestniczącymi instytucjami zamawiającymi lub podmiotami zamawiającymi środków finansowych innych niż środki stanowiące zwrot rzeczywiście poniesionych kosztów robót budowlanych, usług lub dostaw;
- e) w żadnej uczestniczącej instytucji zamawiającej lub podmiotach zamawiających nie posiadają udziałów podmioty prywatne.

5. Brak udziałów podmiotów prywatnych, o którym mowa w ust. 1–4, weryfikuje się na etapie udzielenia koncesji lub zawarcia umowy.

Wyłączenia przewidziane w niniejszym artykule przestają obowiązywać w chwili nabycia udziałów przez podmiot prywatny, skutkując obowiązkiem otwarcia realizowanych koncesji na konkurencję przez zastosowanie zwykłych procedur udzielania koncesji.

SEKCJA III PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 16 Okres ważności koncesji

Okres ważności koncesji jest ograniczony do szacunkowego okresu niezbędnego koncesjonariuszowi do odzyskania nakładów inwestycyjnych poniesionych w związku z eksploatacją obiektów budowlanych lub wykonywaniem usług, wraz z racjonalnie określonym poziomem zwrotu z zainwestowanego kapitału.

Artykuł 17 Usługi społeczne i inne szczególne usługi

Koncesje na usługi społeczne oraz inne szczególne usługi wymienione w załączniku X, objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, podlegają obowiązkowi określonemu w art. 26 ust. 3 i art. 27 ust. 1.

Artykuł 18
Koncesje mieszane

1. Zamówień, których przedmiotem są zarówno usługi, jak i dostawy, udziela się zgodnie z niniejszą dyrektywą, w przypadku gdy głównym przedmiotem danego zamówienia są usługi oraz gdy zamówienia te stanowią koncesje w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1).
2. Koncesji, których przedmiotem są zarówno usługi w rozumieniu art. 17, jak i inne usługi, udziela się zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do tego rodzaju usługi, który odpowiada głównemu przedmiotowi danej koncesji.
3. W przypadku zamówień mieszanych, o których mowa w ust. 1 i 2, główny przedmiot ustala się poprzez porównanie wartości odpowiednich usług lub dostaw.
4. W przypadku zamówień, których przedmiotem są koncesje objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy oraz zamówienia lub inne elementy nieobjęte zakresem niniejszej dyrektywy ani dyrektywy [zastępującej dyrektywę 2004/17/WE i dyrektywę 2004/18] bądź dyrektywy 2009/81/WE, zamówienia w części stanowiącej koncesję objętą zakresem stosowania niniejszej dyrektywy udziela się zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy. Jeżeli jednak poszczególnych części zamówienia nie da się w obiektywny sposób rozdzielić, zastosowanie niniejszej dyrektywy ustala się w oparciu o główny przedmiot zamówienia.
5. W przypadku koncesji podlegających przepisom niniejszej dyrektywy oraz zamówień podlegających przepisom [dyrektywy 2004/18/WE lub 2004/17/WE] lub 2009/81/WE²¹, zamówienia w części stanowiącej koncesję objętą zakresem stosowania niniejszej dyrektywy udziela się zgodnie z jej przepisami.

Jeżeli poszczególnych części takiego zamówienia nie da się w obiektywny sposób rozdzielić, zastosowanie niniejszej dyrektywy ustala się w oparciu o główny przedmiot zamówienia.

Artykuł 19
Koncesje obejmujące różne rodzaje działalności

1. Koncesja, która ma dotyczyć kilku rodzajów działalności, podlega zasadom mającym zastosowanie do rodzaju działalności, którego zasadniczo dotyczy.

Wyboru między udzieleniem jednej koncesji a udzieleniem kilku odrębnych koncesji nie wolno jednak dokonywać w celu wyłączenia koncesji z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.
2. Jeżeli jeden z rodzajów działalności, których dotyczy koncesja podlegająca przepisom niniejszej dyrektywy, jest objęty wykazem znajdującym się w załączniku III, a inny z tych rodzajów działalności nie znajduje się w tym wykazie, oraz jeżeli nie ma obiektywnej możliwości określenia, którego z rodzajów działalności dotyczy

²¹ Dz.U. L 217 z 20.8.2009, s. 76.

zasadniczo koncesja, wówczas koncesja udzielana jest zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do koncesji udzielanych przez instytucje zamawiające.

3. Jeżeli jeden z rodzajów działalności, których dotyczy umowa lub koncesja, podlega niniejszej dyrektywie, a inny z tych rodzajów działalności nie podlega niniejszej dyrektywie ani [dyrektywie 2004/18/WE lub 2004/17/WE] lub dyrektywie 2009/81/WE²², oraz jeżeli nie ma obiektywnej możliwości określenia, którego z rodzajów działalności dotyczy zasadniczo umowa lub koncesja, wówczas umowa lub koncesja udzielana jest zgodnie z niniejszą dyrektywą.

SEKCJA IV

SYTUACJE SZCZEGÓLNE

Artykuł 20

Koncesje zastrzeżone

Państwa członkowskie mogą zastrzec prawo udziału w postępowaniach o udzielenie koncesji dla zakładów pracy chronionej oraz wykonawców, których głównym celem jest społeczna i zawodowa integracja pracowników niepełnosprawnych oraz pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, lub przewidzieć możliwość wykonywania tych koncesji w ramach programów pracy chronionej, pod warunkiem że ponad 30 % osób zatrudnionych przez te zakłady, przez tych wykonawców lub w ramach tych programów stanowią pracownicy niepełnosprawni lub pracownicy znajdujący się w niekorzystnej sytuacji. Ogłoszenie o koncesji musi zawierać odniesienie do tego przepisu.

Artykuł 21

Usługi badawcze i rozwojowe

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do koncesji na usługi badawcze i rozwojowe o kodach CPV od 73000000-2 do 73436000-7, z wyjątkiem 73200000-4, 73210000-7 lub 73220000-0, pod warunkiem że spełnione są oba poniższe warunki:
 - a) korzyści z tych usług przypadają wyłącznie instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu na potrzeby ich własnej działalności;
 - b) całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający.
2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji publicznych na usługi badawcze i rozwojowe o kodach CPV od 73000000-2 do 73436000-7, z wyjątkiem 73200000-4, 73210000-7 lub 73220000-0, jeżeli nie jest spełniony jeden z powyższych warunków.
3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 46 w sprawie numerów referencyjnych, o których mowa w niniejszym artykule, w każdym przypadku gdy zmiany w nomenklaturze CPV muszą zostać uwzględnione w

²² Dz.U. L 217 z 20.8.2009, s. 76.

niniejszej dyrektywie i nie oznaczają modyfikacji zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.

ROZDZIAŁ II

Zasady

Artykuł 22 *Wykonawcy*

1. Wykonawcy, którzy zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym prowadzą działalność, są uprawnieni do świadczenia danych usług, nie mogą zostać odrzuceni jedynie na podstawie tego, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym kontrakt jest udzielany, wymagane byłoby posiadanie przez nich statusu osób fizycznych lub prawnych.
2. Niemniej jednak od osób prawnych można wymagać wskazania w ofercie lub wniosku imion i nazwisk oraz odpowiednich kwalifikacji zawodowych osób, które będą odpowiedzialne za realizację danej koncesji.
3. Grupy wykonawców mogą składać oferty lub wysuwać swoje kandydatury.
4. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające nie mogą ustanawiać w odniesieniu do takich grup szczególnych warunków udziału w postępowaniu o udzielenie koncesji, które nie obowiązują kandydatów indywidualnych. Instytucje zamawiające ani podmioty zamawiające nie mogą wymagać, aby grupy te przybierały określoną formę prawną w celu złożenia wniosku lub oferty.

Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą ustanawiać szczególne warunki realizacji koncesji przez grupę wykonawców, pod warunkiem że warunki te są uzasadnione obiektywnymi powodami i proporcjonalne. Warunki te mogą w szczególności zobowiązywać grupę do przybrania określonej formy prawnej w przypadku otrzymania koncesji, w zakresie, w jakim zmiana taka jest niezbędna do zadowalającej realizacji koncesji.

Artykuł 23 *Nomenklatury*

1. Wszelkie odniesienia do nomenklatur w kontekście udzielania koncesji są dokonywane z wykorzystaniem Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) przyjętego rozporządzeniem (WE) nr 2195/2002²³.
2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 46 w celu dostosowania numerów referencyjnych zastosowanych w załącznikach I i X, w każdym przypadku gdy zmiany w nomenklaturze CPV muszą zostać uwzględnione w niniejszej dyrektywie i nie oznaczają modyfikacji zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.

²³ Dz.U. L 340 z 16.12.2002, s. 1.

Artykuł 24
Poufność

1. O ile nie przewidziano inaczej w niniejszej dyrektywie lub w prawie krajowym dotyczącym dostępu do informacji, a także bez uszczerbku dla obowiązków związanych z podawaniem do wiadomości publicznej informacji o udzielonych zamówieniach oraz udostępnianiem kandydatom i oferentom informacji, określonych w art. 27 i 35 niniejszej dyrektywy, instytucja zamawiająca nie ujawnia informacji przekazanych jej przez wykonawców i oznaczonych przez nich jako poufne, w tym między innymi tajemnic technicznych lub handlowych oraz poufnych aspektów ofert.
2. Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą nakładać na wykonawców wymogi mające na celu ochronę poufnego charakteru informacji, które udostępniają w toku postępowania o udzielenie koncesji.

Artykuł 25
Przepisy dotyczące komunikacji

1. Z wyjątkiem przypadków, gdy zastosowanie środków elektronicznych jest obowiązkowe na mocy art. 28 ust. 2 i art. 30 niniejszej dyrektywy, do celów wszelkiej komunikacji i wymiany informacji instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mają do wyboru następujące środki komunikacji:
 - a) środki elektroniczne zgodnie z ust. 3, 4 i 5;
 - b) poczta lub faks;
 - c) telefon w przypadkach i okolicznościach, o których mowa w ust. 6; lub
 - d) kombinacja tych środków.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić obowiązek korzystania ze środków komunikacji elektronicznej na potrzeby koncesji w zakresie wykraczającym poza obowiązki ustanowione w art. 28 ust. 2 i art. 30 niniejszej dyrektywy.

2. Wybrane środki komunikacji muszą być ogólnie dostępne i nie mogą ograniczać dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie koncesji.

Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zapewniają integralność danych oraz poufność ofert i wniosków w zakresie wszelkiej komunikacji, wymiany i przechowywania informacji. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zapoznają się z treścią ofert i wniosków jedynie po upływie terminu przeznaczonego na ich składanie.

3. Narzędzia wykorzystywane do celów komunikacji za pomocą środków elektronicznych, jak również ich właściwości techniczne, muszą mieć charakter niedyskryminacyjny, ogólnodostępny i kompatybilny z produktami technologii informacyjnych i komunikacyjnych będącymi w powszechnym użyciu oraz nie mogą ograniczać dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie koncesji. Szczegóły

techniczne i charakterystyki urządzeń do elektronicznego odbioru uznawanych za spełniające wymogi akapitu pierwszego niniejszego ustępu określa załącznik XII.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 46 w celu zmiany szczegółów technicznych i charakterystyk określonych w załączniku XII ze względu na rozwój technologiczny lub z przyczyn administracyjnych.

Aby zapewnić kompatybilność formatów technicznych, a także standardów w zakresie procesów i przekazywania wiadomości, zwłaszcza w kontekście transgranicznym, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 46 w celu ustanowieniu obowiązku stosowania określonych standardów technicznych, co najmniej w zakresie korzystania z elektronicznego składania ofert i wniosków, katalogów elektronicznych i elektronicznych środków uwierzytelniania.

4. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą, w razie potrzeby, wymagać zastosowania narzędzi, które nie są ogólnodostępne, pod warunkiem że oferują alternatywne środki dostępu.

Uznaje się, że instytucje zamawiające i podmioty zamawiające oferują odpowiednie alternatywne środki dostępu, jeżeli zachodzi jedna z poniższych sytuacji:

- a) oferują nieograniczony i pełny bezpośredni dostęp za pomocą środków elektronicznych do tych narzędzi od daty publikacji ogłoszenia zgodnie z załącznikiem IX lub od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania. W tekście ogłoszenia lub zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania podaje się adres internetowy, pod którym dostępne są te narzędzia;
- b) zapewniają oferentom, którzy prowadzą działalność w innym państwie członkowskim niż państwo instytucji zamawiającej, możliwość dostępu do postępowania o udzielenie koncesji dzięki wykorzystaniu tymczasowych tokenów udostępnianych online bez dodatkowych kosztów;
- c) prowadzą alternatywny kanał elektronicznego składania ofert.

5. W odniesieniu do urządzeń do elektronicznego przesyłania i odbioru ofert oraz urządzeń do elektronicznego przesyłania i odbioru wniosków zastosowanie mają następujące zasady:

- a) informacje na temat specyfikacji dotyczących elektronicznego składania ofert oraz wniosków o dopuszczenie do udziału, w tym kodowania oraz oznaczania czasu odbioru, są dostępne dla zainteresowanych stron;
- b) urządzenia, metody uwierzytelniania oraz podpisy elektroniczne muszą spełniać wymogi określone w załączniku XII;
- c) instytucje zamawiające i podmioty zamawiające określają poziom bezpieczeństwa wymagany dla środków komunikacji elektronicznej stosowanych na różnych etapach danego postępowania o udzielenie koncesji. Poziom ten jest proporcjonalny do stwarzanego zagrożenia.

- d) w przypadku gdy wymagany jest zaawansowany podpis elektroniczny określony w dyrektywie 1999/93/WE²⁴ Parlamentu Europejskiego i Rady, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające akceptują podpis oparty na kwalifikowanym certyfikacie elektronicznym określonym w zaufanej liście przewidzianej w decyzji Komisji Europejskiej 2009/767/WE²⁵, składany za pomocą bezpiecznego urządzenia służącego do składania podpisów lub bez takiego urządzenia, o ile spełnione są następujące warunki:
- (i) muszą one ustalić wymagany format zaawansowanego podpisu w oparciu o formaty ustanowione decyzją Komisji 2011/130/UE²⁶ oraz wprowadzić niezbędne środki umożliwiające techniczną obsługę tych formatów;
 - (ii) jeżeli oferta jest podpisywana z wykorzystaniem certyfikatu kwalifikowanego, który jest umieszczony na zaufanej liście, nie mogą one stosować dodatkowych wymogów utrudniających oferentom korzystanie z tych podpisów.

6. W odniesieniu do przesyłania wniosków o dopuszczenie do udziału zastosowanie mają następujące zasady:

- a) wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniach o udzielenie koncesji można zgłaszać na piśmie lub telefonicznie; w tym drugim przypadku należy przesłać pisemne potwierdzenie wysłania wniosku przed upływem terminu składania wniosków;
- b) instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą wymagać, aby wnioski o dopuszczenie do udziału, zgłaszane za pomocą faksu, były potwierdzane za pomocą poczty lub środków elektronicznych, jeżeli jest to konieczne do celów dowodowych.

Do celów lit. b) instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający, w ogłoszeniu o koncesji lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, wskazuje, że wymaga, aby wnioski o dopuszczenie do udziału zgłoszone faksem zostały potwierdzone za pomocą poczty lub środków elektronicznych, oraz wyznacza termin przesłania takiego potwierdzenia.

7. Państwa członkowskie dopilnowują, aby najpóźniej pięć lat po terminie określonym w art. 49 ust. 1 wszystkie postępowania o udzielenie koncesji podlegające niniejszej dyrektywie przeprowadzane były z zastosowaniem środków komunikacji elektronicznej, w tym w szczególności elektronicznego składania ofert i wniosków, zgodnie z wymogami niniejszego artykułu.

Obowiązek ten nie ma zastosowania, jeżeli skorzystanie ze środków elektronicznych wymagałoby specjalistycznych narzędzi lub formatów plików, które nie są ogólnodostępne, w rozumieniu ust. 3, we wszystkich państwach członkowskich.

²⁴ Dz.U. L 13 z 19.01.2000, s. 12.

²⁵ Dz.U. L 274 z 20.10.2009, s. 36.

²⁶ Dz.U. L 53 z 26.2.2011, s. 66.

Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające korzystające z innych środków komunikacji do celów składania ofert mają obowiązek wykazania w dokumentach specyfikujących koncesję, że korzystanie ze środków elektronicznych, ze względu na szczególny charakter informacji wymienianych z wykonawcami, wymagałoby specjalistycznych narzędzi lub formatów plików, które nie są ogólnodostępne we wszystkich państwach członkowskich.

Uznaje się, że w poniższych przypadkach instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mają uzasadnione powody, aby nie wymagać stosowania środków komunikacji elektronicznej w procesie składania ofert, w następujących przypadkach:

- a) opis specyfikacji technicznych, ze względu na specjalistyczny charakter udzielenia koncesji, nie może zostać wykonany z wykorzystaniem formatów plików, które są obsługiwane za pomocą powszechnie stosowanych aplikacji;
 - b) aplikacje do obsługi formatów plików, które są odpowiednie dla opisu specyfikacji technicznych, są objęte licencją własnościową i nie mogą zostać udostępnione na potrzeby pobierania lub zdalnego wykorzystania przez instytucję zamawiającą;
 - c) aplikacje do obsługi formatów plików, które są odpowiednie dla specyfikacji technicznych, korzystają z formatów plików, których nie można obsługiwać za pomocą żadnych innych aplikacji otwartoźródłowych lub dostępnych do pobrania.
8. Instytucje zamawiające mogą wykorzystywać dane przetwarzane elektronicznie na potrzeby postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w celu unikania, wykrywania i korygowania błędów, które pojawiają się na każdym etapie, poprzez opracowanie stosownych narzędzi.

TYTUŁ II

ZASADY UDZIELENIA KONCESJI

ROZDZIAŁ I

Publikacja i przejrzystość

Artykuł 26

Ogłoszenia o koncesji

1. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające, które zamierzają udzielić koncesji, informują o swoim zamiarze za pomocą ogłoszenia o koncesji.
2. Ogłoszenia o koncesji zawierają informacje, o których mowa w załączniku IV, oraz, w stosownych przypadkach, wszelkie inne informacje, które instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający uznają za użyteczne, zgodnie z formatem standardowych formularzy.
3. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zamierzające udzielić koncesji na usługi społeczne i inne szczególne usługi informują o swoim zamiarze planowanego udzielenia koncesji poprzez publikację wstępnego ogłoszenia informacyjnego tak szybko, jak to możliwe po rozpoczęciu roku budżetowego. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku XIII.
4. Komisja ustanawia wspomniane standardowe formularze. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 48.
5. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 instytucje zamawiające i podmioty zamawiające nie mają obowiązku publikacji ogłoszenia o koncesji w dowolnym z następujących przypadków:
 - a) jeżeli w toku postępowania o udzielenie koncesji nie złożono żadnej oferty bądź żadnej odpowiedniej oferty lub żadnego wniosku, o ile pierwotne warunki koncesji nie ulegają zasadniczym zmianom oraz pod warunkiem że odpowiednia informacja zostanie przesłana Komisji lub krajowemu organowi nadzoru wyznaczonemu zgodnie z art. 84 dyrektywy [zastępującej dyrektywę 2004/18/WE], jeżeli tego zażądata;
 - b) jeżeli roboty budowlane, dostawy lub usługi mogą zostać dostarczone wyłącznie przez określonego wykonawcę z powodu braku konkurencji ze względów technicznych, ochrony wynikającej z patentów, praw autorskich lub innych praw własności intelektualnej, ochrony wynikającej z innych praw wyłącznych oraz gdy nie istnieje inne rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężenia parametrów koncesji;
 - c) w przypadku nowych robót budowlanych lub usług polegających na powtórzeniu podobnych robót lub usług powierzonych wykonawcy,

któremu te same instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające udzieliły pierwotnej koncesji, z zastrzeżeniem wymogu określonego w ust. 1, pod warunkiem że takie roboty budowlane lub usługi pozostają w zgodności z podstawowym projektem, na który udzielono pierwotnej koncesji. Podstawowy projekt musi wskazywać zakres ewentualnych dodatkowych robót budowlanych lub usług oraz warunki, na jakich będą udzielane te koncesje.

Po ogłoszeniu zaproszenia do ubiegania się o realizację pierwszego projektu całkowita szacunkowa wartość dalszych robót budowlanych lub usług musi zostać uwzględniona przez instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające w zakresie stosowania przez nie przepisów art. 5.

6. Do celów akapitu pierwszego lit. a) ofertę uznaje się za nieodpowiednią, jeżeli:

- jest nieprawidłowa lub niemożliwa do przyjęcia; oraz

- jest całkowicie bez znaczenia dla koncesji, ponieważ nie jest w stanie zaspokoić potrzeb instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego określonych w dokumentach specyfikujących koncesję.

Ofertę uznaje się za nieprawidłową, gdy jest niezgodna z dokumentami specyfikującymi koncesję lub gdy oferowane ceny są chronione przed zwykłymi mechanizmami konkurencji.

Ofertę uznaje się za niemożliwą do przyjęcia w każdym z następujących przypadków, gdy:

a) wpłynęła po terminie;

b) została złożona przez oferenta, który nie posiada wymaganych kwalifikacji;

c) jej cena przekracza budżet instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego ustalony przed rozpoczęciem postępowania o udzielenie koncesji i udokumentowany na piśmie;

d) została uznana za rażąco tanią.

Artykuł 27

Ogłoszenie o udzieleniu koncesji

1. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające przesyłają ogłoszenie o udzieleniu koncesji dotyczące wyników postępowania o udzielenie koncesji nie później niż w terminie 48 dni od udzielenia koncesji.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, stosuje się także do tych koncesji na usługi, których szacunkowa wartość obliczona zgodnie z metodą określoną w art. 6 ust. 5, jest nie mniejsza niż 2 500 000 EUR, za wyjątkiem usług społecznych i innych szczególnych usług, o których mowa w art. 17.

3. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku V lub w przypadku koncesji na usługi społeczne lub inne szczególne usługi – informacje określone w załączniku VI, oraz podlegają publikacji zgodnie z przepisami art. 28.

Artykuł 28

Forma i sposób publikacji ogłoszeń

1. Ogłoszenia, o których mowa w art. 26 i 27 oraz w art. 43 ust. 6 akapit drugi zawierają informacje określone w załączniku IV–VI według formatu standardowych formularzy, w tym standardowych formularzy sprostowań.

Komisja ustanawia wspomniane standardowe formularze za pomocą aktów wykonawczych przyjmowanych zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 48.

2. Ogłoszenia są sporządzane i przesyłane Komisji za pomocą środków elektronicznych oraz publikowane zgodnie z załącznikiem IX. Ogłoszenia są publikowane nie później niż w terminie pięciu dni od daty ich wysłania. Koszty publikacji ogłoszeń przez Komisję ponosi Unia.

3. Ogłoszenia, o których mowa w art. 26, są publikowane w całości w jednym z języków urzędowych Unii, wybranym przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający. Ta wersja językowa stanowi jedyny autentyczny tekst ogłoszenia. Streszczenie obejmujące istotne elementy każdego ogłoszenia publikuje się w pozostałych językach urzędowych.

4. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające muszą być w stanie udowodnić datę wysłania ogłoszeń.

Komisja przekazuje instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu potwierdzenie otrzymania ogłoszenia i opublikowania przesłanych informacji, podając datę takiej publikacji. Potwierdzenie to stanowi dowód publikacji.

5. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą publikować ogłoszenia o koncesjach, które nie podlegają wymogom publikacji określonym w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że ogłoszenia te przesyłane są Komisji za pomocą środków elektronicznych zgodnie z formatem i procedurami przesyłania wskazanymi w załączniku IX.

Artykuł 29

Publikacja na poziomie krajowym

1. Ogłoszeń, o których mowa w art. 26 i 27 oraz informacji w nich zawartych nie można publikować na poziomie krajowym przed publikacją wynikającą z art. 28.
2. Ogłoszenia publikowane na poziomie krajowym nie mogą zawierać informacji innych niż informacje zawarte w ogłoszeniach przesłanych Komisji, lecz muszą wskazywać datę wysłania ogłoszenia do Komisji.

Artykuł 30

Dostępność w formie elektronicznej dokumentów specyfikujących koncesję

1. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zapewniają nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp, za pomocą środków elektronicznych, do dokumentów specyfikujących koncesję, od daty publikacji ogłoszenia zgodnie z art. 28 lub od daty wysłania zaproszenia do składania ofert. W tekście ogłoszenia lub tych zaproszeń podaje się adres strony internetowej, na której dostępne są te dokumenty.
2. Pod warunkiem wystąpienia z wnioskiem w odpowiednim czasie instytucje zamawiające, podmioty zamawiające lub właściwe jednostki dostarczają informacje dodatkowe związane z dokumentami specyfikującymi koncesję nie później niż na sześć dni przed terminem składania ofert.

ROZDZIAŁ II

Przeprowadzenie postępowania

SEKCJA I

WSPÓLNE KONCESJE, TERMINY I SPECYFIKACJE TECHNICZNE

Artykuł 31

Wspólne udzielanie koncesji przez instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich

1. Nie naruszając przepisów art. 15, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich mogą wspólnie udzielać koncesji publicznych poprzez zastosowanie jednego ze sposobów opisanych w niniejszym artykule.
2. Kilka instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających z różnych państw członkowskich może wspólnie udzielać koncesji. W takim przypadku uczestniczące instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające zawierają porozumienie, w którym określa się:
 - a) przepisy krajowe, które mają zastosowanie do postępowania o udzielenie koncesji;
 - b) wewnętrzną organizację postępowania o udzielenie koncesji, w tym kwestie zarządzania postępowaniem, podziału obowiązków, podziału zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług oraz zawarcia koncesji.

Przy określaniu prawa krajowego mającego zastosowanie zgodnie z lit. a) instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą wybrać przepisy krajowe dowolnego państwa członkowskiego, w którym znajduje się co najmniej jedna z uczestniczących instytucji.

3. W przypadku gdy kilka instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających z różnych państw członkowskich utworzyło wspólny podmiot prawny, na przykład europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej na mocy rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady²⁷, uczestniczące instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające uzgadniają w drodze decyzji właściwego organu mające zastosowanie przepisy regulujące udzielanie koncesji obowiązujące w jednym z następujących państw członkowskich:
- a) przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym podmiot prawny ma siedzibę statutową;
 - b) przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym podmiot prawny prowadzi swoją działalność.

Porozumienie to może obowiązywać na czas nieokreślony, jeśli jest umocowane w akcie ustanawiającym wspólny podmiot prawny, bądź może być ograniczone do określonego okresu, określonych rodzajów koncesji lub do jednej konkretnej koncesji lub większej ich liczby.

4. W przypadku braku porozumienia określającego mające zastosowanie prawo dotyczące koncesji przepisy krajowe regulujące udzielanie koncesji określa się zgodnie z poniższymi zasadami:
- a) jeżeli jedna z uczestniczących instytucji zamawiających lub jeden z uczestniczących podmiotów zamawiających przeprowadza postępowanie w imieniu pozostałych instytucji lub podmiotów lub zarządza tym postępowaniem, zastosowanie mają przepisy krajowe państwa członkowskiego tej instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego;
 - b) jeżeli postępowanie nie jest przeprowadzane przez jedną z uczestniczących instytucji zamawiających lub jeden z uczestniczących podmiotów zamawiających w imieniu pozostałych instytucji lub podmiotów ani nie jest przez tę instytucję lub ten podmiot zarządzane; oraz
 - (i) dotyczy koncesji publicznej na roboty budowlane lub koncesji na roboty budowlane, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające stosują przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym zlokalizowana jest największa część tych robót budowlanych;
 - (ii) dotyczy koncesji na usługi, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające stosują przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym realizowana jest główna część tych usług;
 - c) jeżeli niemożliwe jest określenie prawa krajowego mającego zastosowanie zgodnie z lit. a) lub b), instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające stosują przepisy krajowe państwa

²⁷ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 19.

członkowskiego instytucji zamawiającej, która ponosi największą część kosztów.

5. W przypadku braku porozumienia określającego mające zastosowanie prawo dotyczące udzielenia koncesji na podstawie ust. 3 przepisy krajowe regulujące przeprowadzanie postępowań o udzielenie koncesji przez wspólne podmioty prawne ustanowione przez kilka instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających z różnych państw członkowskich określa się zgodnie z poniższymi zasadami:
 - a) jeżeli właściwy organ wspólnego podmiotu prawnego przeprowadza postępowanie lub zarządza nim, zastosowanie mają przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym podmiot prawny ma siedzibę statutową;
 - b) jeżeli członek podmiotu prawnego przeprowadza postępowanie lub zarządza nim w imieniu tego podmiotu prawnego, zastosowanie mają zasady określone w ust. 4 lit. a) i b);
 - c) jeżeli niemożliwe jest określenie mającego zastosowanie prawa krajowego zgodnie z ust. 4 lit. a) i b), instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające stosują przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym podmiot prawny ma siedzibę statutową.
6. Jedna instytucja zamawiająca lub więcej instytucji zamawiających lub jeden podmiot zamawiający lub więcej podmiotów zamawiających mogą udzielać poszczególnych koncesji na mocy umowy ramowej zawartej przez instytucję zamawiającą znajdującą się w innym państwie członkowskim lub wspólnie z tą instytucją, pod warunkiem że umowa ramowa zawiera szczegółowe przepisy pozwalające odpowiedniej instytucji zamawiającej lub odpowiednim instytucjom zamawiającym lub odpowiedniemu podmiotowi zamawiającemu lub odpowiednim podmiotom zamawiającym na udzielanie poszczególnych koncesji.
7. Decyzje o udzieleniu koncesji w ramach transgranicznych koncesji publicznych podlegają zwykłym mechanizmom odwoławczym dostępnym na mocy mającego zastosowanie prawa krajowego.
8. W celu umożliwienia efektywnego funkcjonowania mechanizmów odwoławczych państwa członkowskie zapewniają pełne wykonywanie decyzji organów odwoławczych w rozumieniu dyrektywy Rady 89/665/EWG²⁸ oraz dyrektywy Rady 92/13/WE znajdujących się w innych państwach członkowskich, w ich wewnętrznym porządku prawnym, jeżeli decyzje te dotyczą instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających mających siedzibę na ich terytorium i uczestniczących w odpowiednim transgranicznym postępowaniu o udzielenie koncesji.

²⁸ Dz.U. L 395 z 30.12.1989, s. 33.

Artykuł 32
Specyfikacje techniczne

1. Specyfikacje techniczne, zdefiniowane w załączniku VIII pkt 1, przedstawia się w dokumentach dotyczących koncesji. Precyzuje się w nich wymagane cechy robót budowlanych, usług lub dostaw.

Cechy te mogą również dotyczyć określonego procesu produkcji lub realizacji wymaganych robót budowlanych, dostaw lub usług, lub dowolnego innego etapu cyklu życia, o którym mowa w art. 2 pkt 14.

Specyfikacje techniczne określają ponadto, czy konieczne będzie przeniesienie praw własności intelektualnej.

W przypadku wszystkich koncesji, których przedmiot jest przeznaczony do użytku osób – zarówno ogółu społeczeństwa, jak i pracowników instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego – przedmiotowe specyfikacje techniczne sporządza się, z wyjątkiem przypadków należycie uzasadnionych, w taki sposób, aby uwzględnić kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub dostosowanie projektu do potrzeb wszystkich użytkowników.

W przypadku gdy obowiązkowe normy dostępności są przyjmowane w drodze unijnego aktu ustawodawczego, specyfikacje techniczne określa się – jeżeli chodzi o kryteria dostępności – przez odniesienie do tego aktu.

2. Specyfikacje techniczne muszą gwarantować równy dostęp wykonawców do postępowania o udzielenie koncesji i nie mogą tworzyć nieuzasadnionych przeszkód dla otwarcia udzielenia koncesji na konkurencję.
3. Bez uszczerbku dla obowiązujących krajowych reguł technicznych, w zakresie, w jakim są one zbieżne z prawem unijnym, specyfikacje techniczne formułuje się w jeden z poniższych sposobów:
 - a) pod względem wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, w tym aspektów środowiskowych, pod warunkiem że parametry są dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić oferentom ustalenie przedmiotu koncesji, a instytucjom zamawiającym lub podmiotom zamawiającym udzielenie koncesji;
 - b) poprzez odniesienie do specyfikacji technicznych zdefiniowanych w załączniku VIII oraz, w kolejności preferencji, poprzez odniesienie do: norm krajowych przenoszących normy europejskie, europejskich aprobat technicznych, wspólnych specyfikacji technicznych, norm międzynarodowych, innych systemów referencji technicznych ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne lub – w przypadku ich braku – do norm krajowych, krajowych aprobat technicznych lub krajowych specyfikacji technicznych dotyczących zasad projektowania, wyliczeń i realizacji robót budowlanych oraz wykorzystania dostaw; każdemu odniesieniu towarzyszą słowa „lub równoważne”;

- c) pod względem wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w lit. a), z odniesieniem do specyfikacji technicznych wymienionych w lit. b) stanowiących środek domniemania zgodności z tego rodzaju wymaganiami wydajnościowymi lub funkcjonalnymi;
 - d) poprzez odniesienie do specyfikacji technicznych wymienionych w lit. b) w zakresie określonych cech oraz poprzez odniesienie do wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w lit. a), w zakresie innych cech.
4. Jeżeli nie uzasadnia tego przedmiot zamówienia, specyfikacje techniczne nie zawierają odniesienia do konkretnej marki lub źródła, ani do szczególnego procesu, ani do znaku handlowego, patentu, typu bądź konkretnego pochodzenia lub produkcji, które mogłyby prowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania pewnych przedsiębiorstw lub produktów. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się stosowanie takich odniesień, jeżeli niemożliwe jest opisanie przedmiotu zamówienia w wystarczająco precyzyjny i zrozumiały sposób zgodnie z ust. 3; takim odniesieniem towarzyszą słowa „lub równoważne”.
5. W przypadku gdy instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający korzysta z możliwości zastosowania odniesienia do specyfikacji, o których mowa w ust. 3 lit. b), nie może ona odrzucić oferty na podstawie faktu, iż roboty budowlane, dostawy i usługi będące przedmiotem oferty nie są zgodne ze specyfikacjami, do których się ona odnosi, jeżeli oferent w odpowiedni sposób udowodni w swojej ofercie za pomocą dowolnych odpowiednich środków, w tym za pomocą środków dowodowych, o których mowa w art. 33, że proponowane przez niego rozwiązania w równoważnym stopniu spełniają wymagania określone w specyfikacjach technicznych.
6. W przypadku gdy instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający korzysta z możliwości przewidzianej w ust. 3 lit. a) w zakresie sformułowania specyfikacji technicznych pod względem wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, nie może ona odrzucić oferty na roboty budowlane, dostawy lub usługi zgodnej z normą krajową przenoszącą normę europejską, z europejską aprobatą techniczną, ze wspólną specyfikacją techniczną, z normą międzynarodową lub z systemem referencji technicznych ustanowionym przez europejski organ normalizacyjny, jeżeli powyższe specyfikacje odpowiadają wymaganiom wydajnościowym lub funkcjonalnym określonym przez tę instytucję zamawiającą.

W swojej ofercie oferent musi uzasadnić za pomocą wszelkich odpowiednich środków, w tym za pomocą środków, o których mowa w art. 33, że obiekty budowlane, dostawy lub usługi zgodne z normą spełniają wymagania wydajnościowe lub funkcjonalne określone przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający.

Artykuł 33

Raporty z testów, certyfikacja i inne środki dowodowe

1. Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą wymagać od wykonawców przedstawienia raportu z testów opracowanego przez uznany organ lub certyfikatu

wystawionego przez taki organ jako środka dowodowego potwierdzającego zgodność ze specyfikacjami technicznymi.

W przypadku gdy instytucje zamawiające wymagają przedstawienia certyfikatów sporządzonych przez uznane organy, potwierdzających zgodność z daną specyfikacją techniczną, instytucje zamawiające akceptują również certyfikaty wystawione przez inne równoważne uznane organy.

2. Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające akceptują również inne odpowiednie środki dowodowe, takie jak dokumentacja techniczna producenta, w przypadku gdy dany wykonawca nie ma dostępu do certyfikatów lub raportów z testów, o których mowa w ust. 1, ani możliwości ich uzyskania w odpowiednim terminie.
3. „Uznane organy” w rozumieniu niniejszego artykułu oznaczają laboratoria testowe i kalibracyjne oraz wszelkie jednostki certyfikujące i kontrolujące akredytowane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008²⁹.
4. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim na ich wniosek wszelkie informacje związane z dowodami i dokumentami przedstawianymi w celu udowodnienia zgodności z wymaganiami technicznymi, o których mowa w art. 32 i w niniejszym artykule. Właściwe organy państwa członkowskiego prowadzenia działalności przekazują te informacje zgodnie z przepisami dotyczącymi ładu administracyjno-regulacyjnego, o którym mowa w art. 88 (dyrektywy zastępującej dyrektywę 2004/18/WE).

SEKCJA II

WYBÓR UCZESTNIKÓW ORAZ UDZIELENIE KONCESJI

Artykuł 34 Zasady ogólne

Koncesji udziela się w oparciu o kryteria określone przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający zgodnie z art. 39, pod warunkiem że spełnione są łącznie następujące warunki:

- a) oferta jest zgodna z wymaganiami, warunkami i kryteriami określonymi w ogłoszeniu o koncesji lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania oraz w dokumentach dotyczących udzielenia koncesji;
- b) ofertę składa oferent, który
 - (i) nie został wykluczony z uczestnictwa w postępowaniu o udzielenie koncesji zgodnie z art. 36 ust. 4–8 oraz
 - (ii) spełnia kryteria kwalifikacji określone przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający zgodnie z art. 36 ust. 1–3.

²⁹ Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30.

Artykuł 35
Gwarancje proceduralne

1. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zawierają – w ogłoszeniu o koncesji, w zaproszeniu do składania ofert lub w dokumentach specyfikujących koncesję – opis koncesji, kryteria udzielenia koncesji oraz minimalne wymagania, jakie należy spełnić. Informacje te muszą być wystarczające do ustalenia charakteru i zakresu koncesji, tak aby umożliwić wykonawcom podjęcie decyzji dotyczącej złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie koncesji. Opis, kryteria udzielenia koncesji oraz minimalne wymagania nie mogą być zmieniane w trakcie negocjacji.
2. Podczas procedury udzielenia koncesji instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zapewniają równe traktowanie wszystkich oferentów. W szczególności nie udzielają one informacji w sposób dyskryminacyjny, który może zapewnić niektórym oferentom przewagę nad innymi oferentami.
3. Każdorazowe ograniczenie przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający liczby wnioskujących do odpowiedniego poziomu powinno być przeprowadzane w przejrzysty sposób i w oparciu o obiektywne kryteria dostępne wszystkim zainteresowanym wykonawcom.
4. Zasady dotyczące organizacji postępowania o udzielenie koncesji, w tym zasady dotyczące komunikacji, etapów postępowania i terminów są określone z wyprzedzeniem i komunikowane wszystkim uczestnikom.
5. W przypadku gdy procedura udzielenia koncesji obejmuje negocjacje, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające stosują się do następujących zasad:
 - a) jeżeli negocjacje mają miejsce po złożeniu ofert, negocjują one z oferentami złożone przez nich oferty w celu dostosowania ich do kryteriów i wymogów wskazanych zgodnie z ust. 1;
 - b) nie ujawniają innym uczestnikom proponowanych rozwiązań ani innych informacji poufnych udzielanych przez kandydata biorącego udział w negocjacjach bez jego zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zwolnienia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych rozwiązań lub innych informacji poufnych.
 - c) mogą podzielić negocjacje na kolejne etapy w celu ograniczenia liczby ofert będących przedmiotem negocjacji poprzez zastosowanie kryteriów udzielenia koncesji wskazanych w ogłoszeniu o zamówieniu, zaproszeniu do składania ofert lub dokumentach specyfikujących koncesję. W ogłoszeniu o zamówieniu, zaproszeniu do składania ofert lub dokumentach specyfikujących koncesję instytucja zamawiająca wskazuje, czy skorzystała z takiego rozwiązania.
 - d) oceniają oferty będące przedmiotem negocjacji na podstawie pierwotnie określonych kryteriów udzielenia koncesji;
 - e) sporządzają pisemny protokół dokumentujący przebieg formalnych obrad oraz wszelkie inne działania i wydarzenia dotyczące postępowania o udzielenie

koncesji. W szczególności zapewnia on, przy zastosowaniu wszelkich stosownych środków, możliwość przedsięwzięcia przebiegu negocjacji.

6. Tak szybko, jak to możliwe, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające informują wszystkich kandydatów i oferentów o podjętych decyzjach dotyczących udzielenia koncesji, w tym także o powodach podjęcia decyzji o nieudzieleniu koncesji, dla której opublikowano ogłoszenie o koncesji, lub o ponownym wszczęciu postępowania.
7. Na wniosek zainteresowanej strony, instytucja zamawiająca informuje tak szybko, jak to możliwe, a w każdym razie w terminie 15 dni od otrzymania pisemnego wniosku:
 - a) każdego niewybranego kandydata o powodach odrzucenia jego wniosku;
 - b) każdego niewybranego oferenta o powodach odrzucenia jego oferty, w tym – w przypadkach określonych w art. 32 ust. 5 i 6 – o powodach decyzji o braku równoważności lub decyzji stanowiącej, że roboty budowlane, dostawy lub usługi nie spełniają wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych;
 - c) każdego oferenta, który złożył dopuszczalną ofertę, o cechach i odpowiednich przewagach oferty, która została wybrana, jak również o nazwie/imieniu i nazwisku zwyczajnego oferenta lub nazwach/imionach i nazwiskach stron umowy ramowej;
 - d) każdego oferenta, który złożył dopuszczalną ofertę, o przebiegu i postępie negocjacji i dialogu z oferentami.
8. Instytucje zamawiające mogą jednak podjąć decyzję o nieudzieleniu pewnych informacji, o których mowa w ust. 6, dotyczących koncesji, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić stosowanie przepisów prawa lub byłoby sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby szkodzić uzasadnionym interesom handlowym wykonawców publicznych lub prywatnych, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy nimi.

Artykuł 36

Kwalifikacja i ocena podmiotowa kandydatów

1. Instytucje zamawiające określają w ogłoszeniu o koncesji warunki udziału dotyczące:
 - a) kompetencji do prowadzenia działalności zawodowej;
 - b) sytuacji ekonomicznej i finansowej;
 - c) zdolności technicznej i zawodowej.

Instytucje zamawiające ograniczają warunki udziału do tych, które są odpowiednie dla zagwarantowania, że kandydat lub oferent posiada zdolność prawną i finansową oraz zdolność handlową i techniczną niezbędne do wykonywania udzielanej koncesji. Wszystkie wymagania muszą być związane z przedmiotem koncesji i być

ściśle proporcjonalne do tego przedmiotu, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia rzeczywistej konkurencji.

Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające określają również w ogłoszeniu o koncesji referencje, jakie należy przedłożyć na dowód posiadania przez wykonawcę wspomnianej zdolności. Wymogi dotyczące tych referencji muszą być niedyskryminacyjne i współmierne do przedmiotu koncesji.

2. W odniesieniu do kryteriów, o których mowa w ust. 1, wykonawca może, w stosownych przypadkach oraz w odniesieniu do konkretnej koncesji, polegać na zdolności innych podmiotów, bez względu na charakter prawny związków łączących go z tymi podmiotami. Musi on w takiej sytuacji udowodnić instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu, iż będzie dysponował przez cały okres ważności koncesji niezbędnymi zasobami, na przykład przedstawiając w tym celu stosowne zobowiązanie tych podmiotów. W odniesieniu do sytuacji ekonomicznej i finansowej instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą wymagać od wykonawców i tych podmiotów solidarnej odpowiedzialności za wykonanie koncesji.
3. Na tych samych warunkach grupa wykonawców, o której mowa w art. 22, może polegać na zdolności członków tej grupy lub innych podmiotów
4. Państwa członkowskie przyjmują przepisy zwalczające praktyki faworyzowania, korupcję oraz przepisy zapobiegające konfliktowi interesów, mające na celu zapewnienie przejrzystości postępowania o udzielenie koncesji oraz równego traktowania wszystkich oferentów.

Środki przyjęte w odniesieniu do konfliktu interesów nie mogą wykraczać poza to, co jest bezwzględnie konieczne, aby nie dopuszczać do powstania konfliktu interesów lub ten konflikt eliminować. W szczególności środki te przewidują możliwość wykluczenia oferenta lub kandydata z postępowania wyłącznie w przypadku, gdy konfliktowi interesów nie można skutecznie zaradzić przy wykorzystaniu innych środków.

5. Z udziału w koncesji wyklucza się każdego kandydata lub oferenta, w stosunku do którego wydany został prawomocny wyrok z powodu dopuszczenia się jednego z następujących czynów:
 - a) udziału w organizacji przestępczej, zgodnie z definicją takiej organizacji zawartą w art. 2 ust. 1 decyzji ramowej Rady 2008/841/WSiSW³⁰;
 - b) korupcji, zgodnie z definicją zawartą w art. 3 Konwencji w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej i art. 2 decyzji ramowej Rady 2003/568/WSiSW³¹, jak również korupcji zdefiniowanej w prawie krajowym państwa instytucji zamawiającej lub wykonawcy;

³⁰ Dz.U. L 300 z 11.11.2008, s. 42.

³¹ Dz.U. L 192 z 31.7.2003, s. 54.

- c) nadużycia finansowego w rozumieniu art. 1 Konwencji w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich³²;
- d) przestępstw terrorystycznych lub przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną, zgodnie z definicją zawartą odpowiednio w art. 1 i 3 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW³³, bądź podżegania do popełnienia przestępstwa, pomocnictwa, współsprawstwa lub usiłowania, o czym mowa w art. 4 tej decyzji ramowej;
- e) prania pieniędzy, zgodnie z definicją zawartą w art. 1 dyrektywy Rady 91/308/EWG³⁴.

Obowiązek wykluczenia kandydata lub oferenta z udziału w koncesji ma zastosowanie również w przypadku, gdy skazanie prawomocnym wyrokiem dotyczy dyrektorów przedsiębiorstw lub wszelkich innych osób posiadających uprawnienia do reprezentowania kandydata lub oferenta, podejmowania dotyczących go decyzji lub sprawowania nad nim kontroli.

6. Z udziału w koncesji wyklucza się każdego wykonawcę, jeżeli instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający wie o decyzji, która uzyskała powagę rzeczy osądzonej, w której stwierdza się, że wykonawca nie wypełnił obowiązków dotyczących płatności podatków lub opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne, zgodnie z przepisami prawa kraju, w którym prowadzi działalność, lub zgodnie z przepisami prawa kraju instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego.
7. Państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą wykluczyć z udziału w postępowaniu o udzielenie koncesji każdego wykonawcę, jeżeli spełniony jest jeden z następujących warunków:
 - a) jest im wiadomo o jakimkolwiek innym poważnym naruszeniu przepisów unijnego lub krajowego prawa mającego na celu ochronę interesów publicznych zgodnych z postanowieniami Traktatu;
 - b) jeżeli wykonawca podlega postępowaniu upadłościowemu lub likwidacyjnemu, jego aktywami zarządza likwidator lub sąd, zawarł układ z wierzycielami, zawiesił działalność gospodarczą albo znajduje się w innej tego rodzaju sytuacji wynikającej z podobnej procedury przewidzianej w krajowych przepisach ustawowych i wykonawczych;
 - c) jeżeli wykonawca miał znaczne lub stałe niedociągnięcia w realizacji jakiegokolwiek istotnego wymogu w ramach wcześniejszej koncesji lub wcześniejszych koncesji o podobnym charakterze dla tej samej instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego.

W celu zastosowania podstawy wykluczenia, o której mowa w akapicie pierwszym lit. c), instytucje zamawiające i podmioty zamawiające przedstawiają metodę oceny wykonania umowy, która jest oparta na obiektywnych i wymiernych kryteriach oraz

³² Dz.U. C 316 z 27.11.1995, s. 48.

³³ Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3.

³⁴ Dz.U. L 166 z 28.6.1991, s. 77.

jest stosowana w sposób systematyczny, spójny i przejrzysty. Każda ocena wykonania musi być przekazywana danemu wykonawcy, który musi mieć możliwość zgłoszenia sprzeciwu wobec zawartych w niej ustaleń i uzyskania ochrony sądowej.

8. Każdy kandydat lub oferent, który znajduje się w jednej z sytuacji, o których mowa w ust. 5–7, może przedstawić instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu dowody wykazujące jego rzetelność pomimo istnienia odpowiedniej podstawy wykluczenia.
9. Państwa członkowskie określają warunki wykonawcze dotyczące niniejszego artykułu. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim, na ich wniosek, wszelkie informacje dotyczące podstaw wykluczenia wymienionych w niniejszym artykule. Właściwe organy państwa członkowskiego prowadzenia działalności przekazują te informacje zgodnie z przepisami art. 88 dyrektywy [zastępującej dyrektywę 2004/18/WE].

Artykuł 37

Wyznaczanie terminów

1. Przy wyznaczaniu terminów składania wniosków o koncesję i terminów składania ofert instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające uwzględniają w szczególności złożoność koncesji oraz czas potrzebny do sporządzenia ofert, bez uszczerbku dla terminów minimalnych określonych w art. 37.
2. W przypadku gdy wnioski lub oferty mogą zostać złożone jedynie po odbyciu wizyty na miejscu albo po dokonaniu na miejscu sprawdzenia dokumentów uzupełniających dokumenty dotyczące udzielenia koncesji, terminy składania wniosków o koncesję przedłuża się tak, aby wszyscy zainteresowani wykonawcy mogli uzyskać informacje niezbędne do sporządzenia wniosków lub ofert.

Artykuł 38

Termin składania wniosków o koncesję

1. W przypadku gdy instytucje zamawiające i podmioty zamawiające stosują koncesję, termin składania wniosków o koncesję nie może być krótszy niż 52 dni od daty wysłania ogłoszenia o koncesji.
2. Termin składania ofert może zostać skrócony o pięć dni, jeżeli podmiot zamawiający akceptuje składanie ofert za pomocą środków elektronicznych zgodnie z art. 25.

Artykuł 39

Kryteria udzielenia koncesji

1. Koncesje są udzielane na podstawie obiektywnych kryteriów zapewniających zgodność z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji i równego traktowania oraz gwarantujących ocenę ofert w warunkach faktycznej konkurencji, pozwalających ustalić ogólną korzyść gospodarczą dla instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego.

2. Kryteria udzielania koncesji muszą być związane z przedmiotem koncesji i nie mogą dawać instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru.

Kryteria te zapewniają faktyczną konkurencję i są uzupełniane wymaganiami, które umożliwiają skuteczną weryfikację informacji przedstawianych przez oferentów. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające dokonują skutecznej weryfikacji – na podstawie informacji i dowodów przedstawionych przez oferentów – tego, czy oferty spełniają kryteria udzielenia koncesji.

3. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający wskazuje w ogłoszeniu o koncesji lub w dokumentach dotyczących koncesji względne wagi przyznane poszczególnym kryteriom określonym w ust. 1 lub wymienia te kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego.
4. Państwa członkowskie mogą ustanowić wymóg udzielania przez instytucje zamawiające i podmioty zamawiające koncesji w oparciu o kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, zgodnie z ust. 2. Kryteria te, oprócz kryterium ceny lub kosztów, mogą obejmować następujące kryteria:
 - a) jakość, w tym wartość techniczna, właściwości estetyczne i funkcjonalne, dostępność, dostosowanie projektu do potrzeb wszystkich użytkowników, aspekty środowiskowe oraz innowacyjny charakter;
 - b) w przypadku koncesji na usługi oraz koncesji obejmujących zaprojektowanie robót budowlanych można wziąć pod uwagę organizację, kwalifikację i doświadczenie personelu wyznaczonego do realizacji danej koncesji, co skutkuje tym, że po udzieleniu koncesji taki personel może zostać zastąpiony wyłącznie za zgodą instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego, którzy muszą sprawdzić, czy zastępstwo zapewnia równoważną organizację i jakość;
 - c) serwis posprzedażny oraz pomoc techniczna, termin dostarczenia i czas dostarczenia lub realizacji;
 - d) określony proces produkcji lub realizacji wymaganych robót budowlanych, dostaw lub usług, bądź dowolnego innego etapu cyklu życia, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14, w zakresie, w jakim kryteria te dotyczą czynników bezpośrednio związanych z tymi procesami oraz charakteryzują określony proces produkcji lub realizacji wymaganych robót budowlanych, dostaw lub usług.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający określa – w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do składania ofert lub w dokumentach specyfikujących koncesję – odpowiednią wagę przypisaną każdemu z kryteriów wybranych do celów ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

Waga ta może być wyrażona za pomocą przedziału z odpowiednią rozpiętością maksymalną.

Jeżeli przypisanie wagi nie jest możliwe z obiektywnych przyczyn, instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający wskazuje kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego.

Artykuł 40
Rachunek kosztów cyklu życia

1. Rachunek kosztów cyklu życia obejmuje w odpowiednim zakresie wszystkie poniższe koszty ponoszone w czasie cyklu życia produktu, usługi lub obiektów budowlanych, zgodnie z definicją w art. 2 ust. 1 pkt 14:
 - a) koszty wewnętrzne, w tym koszty związane z zakupem (takie jak koszty produkcji), z użytkowaniem, (takie jak koszty zużycia energii, koszty utrzymania), oraz z wycofaniem z eksploatacji (takie jak koszty zbiórki i recyklingu);
 - b) zewnętrzne koszty środowiskowe bezpośrednio związane z cyklem życia, o ile można je wyrazić w wartościach pieniężnych i zweryfikować; mogą one obejmować koszty emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń oraz inne koszty łagodzenia zmiany klimatu.
2. W przypadku gdy instytucje zamawiające oceniają koszty przy pomocy podejścia opartego na rachunku kosztów cyklu życia, określają w dokumentach dotyczących udzielenia koncesji metodykę stosowaną na potrzeby obliczania kosztów cyklu życia. Stosowana metodyka musi spełniać następujące warunki:
 - a) została opracowana na podstawie danych naukowych lub na podstawie innych kryteriów obiektywnie możliwych do zweryfikowania i niedyskryminacyjnych;
 - b) została ustalona na potrzeby powtarzalnego lub ciągłego stosowania;
 - c) jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych stron.

Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające pozwalają wykonawcom na stosowanie innej metodyki ustalania kosztów cyklu życia związanych z ich ofertami, pod warunkiem że taka metodyka spełnia wymogi określone w lit. a), b) i c) oraz jest równoważna metodyce wskazanej przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający.

3. W przypadku gdy wspólna metodyka obliczania kosztów cyklu życia została przyjęta w ramach unijnego aktu ustawodawczego, w tym w drodze aktów delegowanych na podstawie prawodawstwa właściwego dla poszczególnych sektorów, ma ona zastosowanie, jeżeli kryteria udzielenia zamówienia, o których mowa w art. 39 ust. 4, obejmują rachunek kosztów cyklu życia.

Wykaz takich aktów ustawodawczych i delegowanych określa załącznik II. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 46 w odniesieniu do aktualizacji tego wykazu, w przypadku gdy takie zmiany okażą się konieczne w związku z przyjęciem, uchycieniem lub modyfikacją przepisów.

TYTUŁ III

Reguły dotyczące realizacji koncesji

Artykuł 41 *Podwykonawstwo*

1. Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą zażądać albo zostać zobowiązane przez państwo członkowskie do zażądania od oferenta w dokumentach specyfikujących koncesję, aby wskazał on w swojej ofercie ewentualną część zamówienia, której wykonanie zamierza zlecić osobom trzecim w ramach podwykonawstwa, a także aby podał proponowanych podwykonawców.
2. Przepisy ust. 1 pozostają bez uszczerbku dla kwestii odpowiedzialności głównego wykonawcy.

Artykuł 42 *Modyfikacja koncesji w okresie ich ważności*

1. Istotna modyfikacja postanowień koncesji w okresie jej ważności jest uznawana do celów niniejszej dyrektywy za nowe udzielenie koncesji i wymaga przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą.
2. Modyfikację koncesji w okresie jej obowiązywania uznaje się za istotną w rozumieniu ust. 1, jeżeli powoduje, że koncesja różni się istotnie od pierwotnej koncesji. W każdym przypadku, nie naruszając przepisów ust. 3 i 4, modyfikację uznaje się za istotną, jeżeli spełniony jest jeden z poniższych warunków:
 - a) modyfikacja wprowadza warunki, które, jeśli byłyby częścią pierwotnego postępowania o udzielenie koncesji, umożliwiłyby zakwalifikowanie innych wnioskodawców niż ci, którzy zostali pierwotnie zakwalifikowani, lub umożliwiłyby udzielenie koncesji innemu wnioskodawcy lub oferentowi;
 - b) modyfikacja zmienia równowagę ekonomiczną koncesji na korzyść koncesjonariusza; lub
 - c) modyfikacja rozszerza znacznie zakres koncesji w taki sposób, by objąć dostawy, usługi lub roboty budowlane początkowo nią nieobjęte.
3. Zmiana koncesjonariusza stanowi istotną modyfikację w rozumieniu ust. 1.

Akapit pierwszy nie ma jednakże zastosowania w przypadku, gdy inny wykonawca, który spełnia pierwotnie ustalone kryteria kwalifikacji podmiotowej, zostaje następcą prawnym pod tytułem szczególnym lub ogólnym pierwotnego wykonawcy, w wyniku restrukturyzacji, upadłości przedsiębiorstwa lub na podstawie klauzuli umownej, pod warunkiem że nie pociąga to za sobą innych istotnych modyfikacji koncesji i nie ma na celu obejścia stosowania niniejszej dyrektywy.

4. W przypadku gdy wartość modyfikacji wyrazić można w wielkościach pieniężnych, modyfikacji nie uznaje się za istotną w rozumieniu ust. 1, o ile jej wartość nie przekracza progów określonych w art. 5 i jest niższa niż 5 % ceny pierwotnego zamówienia, pod warunkiem że modyfikacja ta nie zmienia ogólnego charakteru zamówienia. W przypadku gdy wprowadzanych jest kilka kolejnych modyfikacji, wartość tę należy ocenić na podstawie łącznej wartości kolejnych modyfikacji.
5. Modyfikacji koncesji nie uznaje się za istotne w rozumieniu ust. 1, o ile przewidziano je w dokumentach specyfikujących koncesję w jasnych, precyzyjnych i jednoznacznych klauzulach rewizji lub opcjach. Tego rodzaju klauzule podają zakres i charakter możliwych modyfikacji lub opcji, a także warunki, na jakich można je stosować. Nie mogą one przewidywać modyfikacji ani opcji, które zmieniłyby ogólny charakter koncesji.
6. W drodze odstępstwa od ust. 1, istotna modyfikacja nie wymaga przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie koncesji, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
 - a) konieczność modyfikacji spowodowana jest okolicznościami, których instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające, działające z należytą starannością, nie mogły przewidzieć;
 - b) modyfikacja nie zmienia ogólnego charakteru koncesji;
 - c) w przypadku koncesji udzielanych przez instytucje zamawiające, gdy podwyżka ceny jest nie wyższa niż 50 % wartości pierwotnej koncesji.

Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające publikują ogłoszenie o takich modyfikacjach w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku VII i są publikowane zgodnie z przepisami art. 28.

7. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające nie mogą dokonywać modyfikacji koncesji w następujących przypadkach:
 - a) jeżeli modyfikacja ta miałaby zaradzić niedociągnięciom w realizacji zamówienia ze strony koncesjonariusza lub ich skutkom, którym można zaradzić przez wyegzekwowanie zobowiązań umownych;
 - b) jeżeli modyfikacja miałaby służyć zrekompensowaniu ryzyka związanego ze wzrostami cen będącymi wynikiem fluktuacji cen, które to ryzyko mogłoby w znacznym stopniu wpłynąć na wykonanie koncesji i przed którym zabezpieczył się koncesjonariusz.

Artykuł 43 *Wypowiedzenie koncesji*

Państwa członkowskie zapewniają instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym możliwość wypowiedzenia koncesji w okresie jej ważności, na warunkach określonych przez obowiązujące w ich kraju prawo umów, w przypadku gdy spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- a) wyjątki przewidziane w art. 15 przestają obowiązywać w następstwie nabycia przez podmiot prywatny udziału w osobie prawnej, której udzielono zamówienia, zgodnie z art. 15 ust. 4;
- b) modyfikacja koncesji stanowi nowe udzielenie zamówienia w rozumieniu art. 42;
- c) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, w ramach procedury przewidzianej w art. 258 Traktatu, że państwo członkowskie uchybiło zobowiązaniom, które ciążą na nim na mocy Traktatów, z uwagi na to, że instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające należące do tego państwa członkowskiego udzieliły danej koncesji nie wypełniając swoich obowiązków wynikających z Traktatów i niniejszej dyrektywy.

TYTUŁ V

ZMIANY DYREKTYW 89/665/EWG I 92/13/EWG

Artykuł 44 *Zmiany w dyrektywie 89/665/EWG*

W dyrektywie 89/665/EWG wprowadza się następujące zmiany:

1. w art. 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do zamówień, o których mowa w dyrektywie 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi, chyba że zamówienia te wyłączono zgodnie z art. 10–18 tej dyrektywy.

Niniejsza dyrektywa ma również zastosowanie do koncesji udzielanych przez instytucje zamawiające, o których mowa w dyrektywie [w sprawie udzielania koncesji], chyba że koncesje te wyłączono zgodnie z art. 8, 9, 15 i 21 tej dyrektywy.

Zamówienia w rozumieniu niniejszej dyrektywy obejmują zamówienia publiczne, umowy ramowe, koncesje publiczne na roboty budowlane, koncesje na usługi oraz dynamiczne systemy zakupów.”;

b) art. 1 ust. 3 akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby zapewnić – w odniesieniu do zamówień objętych zakresem stosowania dyrektywy 2004/18/WE lub dyrektywy [w sprawie koncesji] – możliwość skutecznego, a zwłaszcza możliwie szybkiego, odwołania od decyzji podjętych przez instytucje zamawiające, zgodnie z warunkami określonymi w art. 2–2f niniejszej dyrektywy, z powodu naruszenia przez te decyzje prawa wspólnotowego w dziedzinie zamówień publicznych lub naruszenia krajowych przepisów transponujących to prawo.”;

2. w art. 2a ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Zawarcie umowy w następstwie decyzji o udzieleniu zamówienia objętego zakresem zastosowania dyrektywy 2004/18/WE lub dyrektywy [w sprawie koncesji] nie może nastąpić przed upływem okresu co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom i kandydatom, jeśli korzystano z faksu lub środków elektronicznych, lub – jeśli korzystano z innych środków komunikacji – przed upływem okresu albo co najmniej 15 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom i kandydatom, albo co najmniej 10 dni kalendarzowych

ze skutkiem od dnia następującego po dniu otrzymania decyzji o udzieleniu zamówienia.”;

b) akapit czwarty tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„– streszczenie stosownych przyczyn, o których mowa w art. 41 ust. 2 dyrektywy 2004/18/WE, z zastrzeżeniem przepisów art. 41 ust. 3 tej dyrektywy, lub w art. 35 ust. 7 dyrektywy [w sprawie koncesji], z zastrzeżeniem przepisów art. 35 ust. 8 tej dyrektywy, i”;

3. artykuł 2b lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) jeśli dyrektywa 2004/18/WE lub dyrektywa [w sprawie koncesji] nie wymaga uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*”;

4. w art. 2d wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) jeżeli instytucja zamawiająca udzieliła zamówienia bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, czego nie dopuszcza dyrektywa 2004/18/WE lub dyrektywa [w sprawie koncesji]”;

b) ust. 4 tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„– instytucja zamawiająca uważa, że udzielenie zamówienia bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* jest dopuszczalne zgodnie z dyrektywą 2004/18/WE lub dyrektywą [w sprawie koncesji]”;

5. w art. 2f ust. 1 lit. a) wprowadza się następujące zmiany:

a) tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„

– instytucja zamawiająca opublikowała ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zgodnie z art. 35 ust. 4, art. 36 i 37 dyrektywy 2004/18/WE lub art. 26 i 27 dyrektywy [w sprawie koncesji], pod warunkiem że ogłoszenie to zawiera uzasadnienie decyzji instytucji zamawiającej o udzieleniu zamówienia bez uprzedniego ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, lub”;

b) po tiret pierwsze dodaje się tiret w brzmieniu:

„– instytucja zamawiająca poinformowała zainteresowanych oferentów i kandydatów o zawarciu umowy, pod warunkiem że informacji takiej towarzyszy streszczenie stosownych przyczyn, o których mowa w art. 41 ust. 2 dyrektywy 2004/18/WE, z zastrzeżeniem przepisów art. 41 ust. 3 tej dyrektywy, lub w art. 35 ust. 7 dyrektywy [w sprawie koncesji], z zastrzeżeniem przepisów art. 35 ust. 8 tej dyrektywy. Możliwość ta ma również zastosowanie w przypadkach, o których mowa w art. 2b lit. c) niniejszej dyrektywy”;

6. art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Komisja może zastosować procedurę, o której mowa w ust. 2–5, gdy przed zawarciem umowy stwierdza, że w trakcie procedury udzielania zamówienia objętego dyrektywą 2004/18/WE lub dyrektywą [w sprawie koncesji] nastąpiło rażące naruszenie prawa wspólnotowego w dziedzinie zamówień publicznych.”.

Artykuł 45
Zmiany w dyrektywie 92/13/EWG

W dyrektywie 92/13/EWG wprowadza się następujące zmiany:

1. w art. 1 ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) akapit pierwszy i drugi otrzymują brzmienie:

„Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do zamówień, o których mowa w dyrektywie 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych ⁽¹⁾, chyba że zamówienia te wyłączono zgodnie z art. 5 ust. 2, art. 19–26, 29 i 30 lub art. 62 tej dyrektywy.

Niniejsza dyrektywa ma również zastosowanie do koncesji udzielanych przez podmioty zamawiające, o których mowa w dyrektywie [w sprawie koncesji], chyba że koncesje te wyłączono zgodnie z art. 8, 10, 11, 12, 14, 15 i 21 tej dyrektywy.” ;

b) akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby zapewnić – w odniesieniu do zamówień objętych zakresem stosowania dyrektywy 2004/17/WE lub dyrektywy [w sprawie koncesji] – możliwość skutecznego, a zwłaszcza możliwie szybkiego, odwołania od decyzji podjętych przez podmioty zamawiające, zgodnie z warunkami określonymi w art. 2–2f niniejszej dyrektywy, z powodu naruszenia przez te decyzje prawa wspólnotowego w dziedzinie zamówień lub naruszenia krajowych przepisów transponujących to prawo.”;

2. w art. 2a ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Zawarcie umowy w następstwie decyzji o udzieleniu zamówienia objętego zakresem zastosowania dyrektywy 2004/17/WE lub dyrektywy [w sprawie koncesji] nie może nastąpić przed upływem okresu co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom i kandydatom, jeśli korzystano z faksu lub środków elektronicznych, lub – jeśli korzystano z innych środków komunikacji – przed upływem okresu albo co najmniej 15 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom i kandydatom, albo co najmniej 10 dni kalendarzowych

ze skutkiem od dnia następującego po dniu otrzymania decyzji o udzieleniu zamówienia.”;

b) akapit czwarty tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„– streszczenie stosownych przyczyn, określonych w art. 49 ust. 2 dyrektywy 2004/17/WE lub w art. 35 ust. 7 dyrektywy [w sprawie koncesji], z zastrzeżeniem przepisów art. 35 ust. 8 tej dyrektywy, i”;

3. artykuł 2b lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) jeśli dyrektywa 2004/17/WE lub dyrektywa [w sprawie koncesji] nie wymaga uprzedniej publikacji ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*”;

4. art. 2c otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2c

W przypadku gdy państwo członkowskie postanawia, że każde odwołanie od decyzji podjętej przez podmiot zamawiający w kontekście procedury udzielania zamówień objętej zakresem zastosowania dyrektywy 2004/17/WE lub dyrektywy [w sprawie koncesji] lub w związku z taką procedurą musi zostać wniesione przed upływem pewnego okresu, okres ten wynosi co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja podmiotu zamawiającego została przesłana oferentowi lub kandydatowi, jeśli korzystano z faksu lub środków elektronicznych, lub – jeśli korzystano z innych środków komunikacji – okres ten wynosi albo co najmniej 15 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja podmiotu zamawiającego została wysłana oferentowi lub kandydatowi, albo co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu otrzymania decyzji podmiotu zamawiającego. Informacji o decyzji podmiotu zamawiającego przekazywanej każdemu oferentowi lub kandydatowi towarzyszy streszczenie stosownych przyczyn. W przypadku odwołania od decyzji, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. b) niniejszej dyrektywy, niepodlegających obowiązkowi powiadomienia, termin ten wynosi co najmniej 10 dni kalendarzowych od daty publikacji danej decyzji.”;

5. w art. 2d wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) jeżeli podmiot zamawiający udzielił zamówienia bez uprzedniej publikacji ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, czego nie dopuszcza dyrektywa 2004/17/WE lub dyrektywa [w sprawie koncesji]”;

b) ust. 4 tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„– podmiot zamawiający uważa, że udzielenie zamówienia bez uprzedniej publikacji ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* jest dopuszczalne zgodnie z dyrektywą 2004/17/WE lub dyrektywą [w sprawie koncesji]”;

6. art. 2f ust. 1 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„– podmiot zamawiający opublikował ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zgodnie z art. 43 i 44 dyrektywy 2004/17/WE lub art. 26 i 27 dyrektywy [w sprawie koncesji], pod warunkiem że ogłoszenie to zawiera uzasadnienie decyzji podmiotu zamawiającego o udzieleniu zamówienia bez uprzedniego ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, lub

– podmiot zamawiający poinformował zainteresowanych oferentów i kandydatów o zawarciu umowy, pod warunkiem że informacji takiej towarzyszy streszczenie stosownych przyczyn, zgodnie z art. 49 ust. 2 dyrektywy 2004/17/WE lub art. 35 ust. 7 dyrektywy [w sprawie koncesji], z zastrzeżeniem przepisów art. 35 ust. 8 tej dyrektywy. Możliwość ta ma również zastosowanie w przypadkach, o których mowa w art. 2b lit. c) niniejszej dyrektywy;”;

7. art. 8 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Komisja może zastosować procedurę przewidzianą w ust. 2–5, gdy przed zawarciem umowy stwierdza, że w trakcie procedury udzielania zamówienia objętego zakresem stosowania dyrektywy 2004/17/WE lub dyrektywy [w sprawie koncesji] nastąpiło rażące naruszenie prawa wspólnotowego w dziedzinie zamówień, lub w odniesieniu do art. 27 lit. a) dyrektywy 2004/17/WE w przypadku podmiotów zamawiających, do których stosuje się ten przepis.”.

TYTUŁ VI

PRZEKAZANIE UPRAWNIENI, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 46

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Przekazanie Komisji uprawnień, o którym mowa w art. 4 ust. 3, art. 21 ust. 3, art. 23 ust. 2, art. 25 ust. 3, art. 40 ust. 3 i art. 52 ust. 2, następuje na czas nieokreślony od dnia [data wejścia w życie niniejszej dyrektywy].
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 4 ust. 3, art. 21 ust. 3, art. 23 ust. 2, art. 25 ust. 3, art. 40 ust. 3 i art. 52 ust. 2, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie niniejszego artykułu wchodzi w życie tylko jeśli Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub jeśli, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 47

Tryb pilny

1. Akty delegowane przyjęte w trybie niniejszego artykułu wchodzi w życie niezwłocznie i mają zastosowanie dopóki nie zostanie wyrażony sprzeciw zgodnie z ust. 2. Przekazując akt delegowany Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, podaje się powody zastosowania trybu pilnego.
2. Parlament Europejski albo Rada mogą wyrazić sprzeciw wobec aktu delegowanego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 46 ust. 5. W takim przypadku Komisja uchyla akt niezwłocznie po doręczeniu przez Parlament Europejski lub Radę decyzji o sprzeciwie.

Artykuł 48
Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych ustanowiony na mocy decyzji Rady 71/306/EWG³⁵. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego artykułu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 49
Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 30 czerwca 2014 r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.
2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 50
Przepisy przejściowe

Odniesienia do art. 1 ust. 3 lit. a) i b) dyrektywy 2004/17/WE, art. 1 ust. 3 i 4 oraz tytułu III dyrektywy 2004/18/WE należy interpretować jako odniesienia do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 51
Przegląd

Komisja dokonuje przeglądu wpływu ekonomicznego na rynek wewnętrzny wynikającego z zastosowania progów określonych w art. 5 i przekazuje sprawozdanie w tym zakresie do Parlamentu Europejskiego i Rady do dnia 30 czerwca 2016 r.

Artykuł 52
Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

³⁵ Dz.U. L 185 z 16.8.1971, s. 15.

Artykuł 53
Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I
WYKAZ RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 2 UST. 1
PKT 5³⁶

NACE Rev. 1 (U)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
45			Budownictwo	Dział ten obejmuje: budowę nowych budynków i obiektów, remonty i ogólne naprawy.	45000000
	45.1		Przygotowanie terenu pod budowę		45100000
		45.11	Burzenie i rozbiórka obiektów budowlanych; roboty ziemne	Klasa ta obejmuje: — burzenie budynków i innych budowli; — oczyszczanie terenu budowy; — roboty ziemne: roboty wykopaliskowe, podsypywanie gleby, niwelowanie i równanie terenu budowy, kopanie rowów, usuwanie skał, wysadzanie itp.; — przygotowanie terenu do robót górniczych: — — zdejmowanie nadkładu oraz inne roboty związane z zagospodarowaniem i przygotowaniem terenów złóż mineralnych. Klasa ta obejmuje także: — odwadnianie terenu budowy;	45110000

³⁶ W przypadku różnic interpretacyjnych pomiędzy CPV i NACE zastosowanie ma nomenklatura CPV.

				— odwadnianie gruntów rolnych oraz zalesionych.	
		45.12	Próbné wiercenia i wykopy	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <p>— próbné wiercenia, wykopy, a także pobieranie próbek rdzeniowych do celów budowlanych, geofizycznych i geologicznych lub podobnych.</p> <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <p>— wierceń szybów do produkcji ropy i gazu, patrz: 11.20;</p> <p>— wierceń studni wodnych, patrz: 45.25;</p> <p>— głębień szybów, patrz: 45.25;</p> <p>— badań pól ropo- i gazonośnych, badań geofizycznych, geologicznych i sejsmicznych, patrz: 74.20.</p>	45120000
	45.2		Wznoszenie kompletnych obiektów budowlanych lub ich części; inżynieria lądowa i wodna		45200000
		45.21	Budownictwo ogólne oraz inżynieria lądowa i wodna	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <p>— budowę wszystkich typów budynków, budowę obiektów z zakresu inżynierii lądowej i wodnej;</p> <p>— budowę mostów (w tym na potrzeby podwyższonych autostrad), wiaduktów, tuneli i przejść podziemnych;</p> <p>— rurociągi, linie komunikacyjne i elektroenergetyczne;</p> <p>— rurociągi miejskie oraz miejskie linie komunikacyjne i elektroenergetyczne;</p>	<p>45210000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>-45213316</p> <p>45220000</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p>

				<p>— pomocnicze obiekty miejskie;</p> <p>— montaż i wznoszenie na terenie budowy konstrukcji prefabrykowanych.</p> <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <p>— działalności usługowej związanej z wydobyciem ropy i gazu, patrz: 11.20;</p> <p>— wznoszenia kompletnych prefabrykowanych obiektów budowlanych z samodzielnie wytworzonych elementów innych niż betonowe, patrz: działy 20, 26 i 28;</p> <p>— budowy obiektów innych niż budynki z przeznaczeniem na stadiony, baseny, hale sportowe, korty tenisowe oraz inne obiekty sportowe, patrz: 45.23;</p> <p>— instalacji budowlanych, patrz: 45.3;</p> <p>— robót wykończeniowych, patrz: 45.4;</p> <p>— prac architektoniczno-inżynierskich, patrz: 74.20;</p> <p>— kierowania realizacją projektów budowlanych, patrz: 74.20.</p>	
		45.22	Wykonywanie pokryć i konstrukcji dachowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <p>— wykonywanie konstrukcji dachowych;</p> <p>— wykonywanie pokryć dachowych;</p> <p>— izolację wodoszczelną.</p>	45261000
		45.23	Budowa dróg szybkiego ruchu, dróg, lotnisk i obiektów sportowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <p>— budowę autostrad, szos, dróg oraz innych dróg dla pojazdów i pieszych;</p>	45212212 i DA03 45230000

				<ul style="list-style-type: none"> — budowę torów kolejowych; — budowę pasów startowych; — budowę obiektów innych niż budynki z przeznaczeniem na stadiony, baseny, hale sportowe, korty tenisowe oraz inne obiekty sportowe; — malowanie oznaczeń na nawierzchniach jezdni i parkingów. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wstępnych robót ziemnych, patrz: 45.11. 	<p>z wyjątkiem:</p> <p>-45231000</p> <p>-45232000</p> <p>-45234115</p>
		45.24	Budowa obiektów inżynierii wodnej	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę: — — dróg wodnych, portów i obiektów nadrzecznych, przystani jachtowych (marin), śluz itd.; — zapór wodnych i kanałów; — pogłębianie; — prace podwodne. 	45240000
		45.25	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — specjalistyczne prace budowlane związane z jednym z aspektów wspólnych różnym rodzajom budowli, wymagającym specjalistycznych umiejętności lub sprzętu; — fundamentowanie, w tym także wbijanie pali; — wiercenie i budowa studni wodnych, głębienie szybów; — wznoszenie elementów stalowych 	<p>45250000</p> <p>45262000</p>

			<p>innych niż własnej produkcji;</p> <ul style="list-style-type: none"> — gięcie stali; — roboty murarskie i kamieniarskie; — wznoszenie i demontaż własnych i wynajętych rusztowań oraz platform; — wznoszenie kominów i pieców. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wynajmu rusztowań bez usług wznoszenia i demontażu, patrz: 71.32. 		
	45.3		Wykonywanie instalacji budowlanych	45300000	
		45.31	Wykonywanie instalacji elektrycznych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <p>instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — przewodów elektrycznych oraz osprzętu; — systemów telekomunikacyjnych; — elektrycznych systemów grzewczych; — anten w budynkach i anten napowietrznych; — alarmów przeciwpożarowych; — alarmów przeciwwłamaniowych; — wind i ruchomych schodów; — piorunochronów itd. 	<p>45213316</p> <p>45310000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>-45316000</p>
		45.32	Wykonywanie robót budowlanych izolacyjnych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalowanie w budynkach lub innych obiektach budowlanych izolacji cieplnych, dźwiękoszczelnych lub 	45320000

				przeciwwibracyjnych. Klasa ta nie obejmuje: — izolacji wodoszczelnych, patrz: 45.22.	
		45.33	Wykonywanie instalacji cieplnych, wodnych, wentylacyjnych i gazowych	Klasa ta obejmuje: — instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych: — — instalacji wodociągowych i sanitarnych; — instalacji gazowych; — urządzeń i przewodów grzewczych, wentylacyjnych lub klimatyzacyjnych; — systemów spryskiwaczy. Klasa ta nie obejmuje: — instalacji systemów elektrycznego ogrzewania, patrz: 45.31.	45330000
		45.34	Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych	Klasa ta obejmuje: — instalacje drogowe, kolejowe, lotniskowe oraz portowe systemy oświetleniowe i sygnalizacyjne; — instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych sprzętu i wyposażenia gdzie indziej niesklasyfikowanego.	45234115 45316000 45340000
	45.4		Wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych		45400000
		45.41	Tynkowanie	Klasa ta obejmuje: — zastosowanie w budynkach i innych obiektach budowlanych wewnętrznych lub zewnętrznych	45410000

				tynków lub tynków szlachetnych, w tym także materiałów podtynkowych.	
		45.42	Zakładanie stolarki budowlanej	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <p>— zakładanie niewytworzonych we własnym zakresie drzwi, okien oraz ościeżnic drzwiowych i okiennych, kuchni do zabudowy, klatek schodowych, wyposażenia sklepów itp. wykonanych z drewna lub innych materiałów;</p> <p>— elementy wykończenia wnętrz, jak np. sufity, drewniane okładziny ścian, ścianki działowe itd.</p> <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <p>— układania parkietów i innych drewnianych podłóg, patrz: 45.43.</p>	45420000
		45.43	Wykonywanie podłóg i ścian	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <p>— układanie, wyklejanie, wieszanie lub instalowanie w budynkach lub innych obiektach budowlanych:</p> <p>—</p> <p>— ceramicznych, betonowych lub kamiennych okładzin ściennych lub posadzek;</p> <p>— parkietów lub innych posadzek drewnianych oraz dywanów i linoleum,</p> <p>— w tym także z wykładziny z gumy lub tworzyw sztucznych;</p> <p>— okładzin ściennych lub posadzek z lastryka, marmuru, granitu lub łupka;</p> <p>— tapet.</p>	45430000
		45.44	Malowanie szklenie	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <p>— malowanie wnętrz i fasad</p>	45440000

				<p>budynków;</p> <p>— malowanie obiektów z zakresu inżynierii lądowej i wodnej;</p> <p>— instalację elementów ze szkła i lusterek itd.</p> <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <p>— instalacji okien, patrz: 45.42.</p>	
		45.45	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <p>— instalację prywatnych basenów;</p> <p>— czyszczenie parą, piaskowanie fasady budynków i podobne czynności;</p> <p>— inne prace wykończeniowe gdzie indziej niesklasyfikowane.</p> <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <p>— czyszczenia wewnątrz budynków oraz innych obiektów, patrz: 74.70.</p>	45212212 i DA04 45450000
	45.5		Wynajem sprzętu budowlanego i burzącego wraz z obsługą operatorską		45500000
		45.50	Wynajem sprzętu budowlanego i burzącego wraz z obsługą operatorską	<p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <p>— wynajmu maszyn i urządzeń budowlanych oraz do wyburzeń bez obsługi operatorskiej, patrz: 71.32.</p>	45500000

(1) Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 z dnia 9 października 1990 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej (Dz.U. L 293 z 24.10.1990, s. 1), ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (EWG) nr 761/93 (Dz.U. L 83 z 3.4.1993, s. 1).

ZAŁĄCZNIK II
WYKAZ PRZEPISÓW UNIJNYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 40 UST. 3

1. Dyrektywa 2009/33/WE³⁷

ZAŁĄCZNIK III
DZIAŁALNOŚĆ PROWADZONA PRZEZ PODMIOTY ZAMAWIAJĄCE W
ROZUMIENIU ART. 4

Przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące koncesji udzielanych przez podmioty zamawiające mają zastosowanie do poniższych rodzajów działalności.

1. W odniesieniu do gazu i energii cieplnej:
- a) zapewniania lub obsługi stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją gazu lub energii cieplnej;
 - b) dostaw gazu lub energii cieplnej do takich sieci.

Dostawy gazu lub energii cieplnej do sieci zapewniających usługi dla odbiorców publicznych przez podmiot zamawiający w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 2 i 3 nie są uważane za odpowiednią działalność w rozumieniu pkt 1, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- c) produkcja gazu lub energii cieplnej przez dany podmiot stanowi nieuniknioną konsekwencję prowadzenia innego rodzaju działalności niż wymienione w niniejszym punkcie lub w pkt 2–4 niniejszego załącznika;
 - d) dostawy do publicznej sieci mają na celu wyłącznie ekonomiczną eksploatację wspomnianej produkcji i obejmują nie więcej niż 20 % wielkości obrotów podmiotu, ustalonej na podstawie średniego poziomu w trzech poprzednich latach, łącznie z rokiem bieżącym.
2. W odniesieniu do energii elektrycznej:

- a) zapewniania lub obsługi stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją energii elektrycznej;
- b) dostaw energii elektrycznej do takich sieci.

Do celów niniejszej dyrektywy dostawy energii elektrycznej obejmują wytwarzanie (produkcję) i sprzedaż hurtową energii elektrycznej.

Dostawy energii elektrycznej do sieci zapewniających usługi dla odbiorców publicznych przez podmiot zamawiający w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 2 i 3 nie są uważane za odpowiednią działalność w rozumieniu pkt 1, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

³⁷ Dz.U. L 120 z 15.5.2009, s. 5.

- a) produkcja energii elektrycznej przez dany podmiot ma miejsce, gdyż jej zużycie jest niezbędne do prowadzenia innego rodzaju działalności niż wymienione w niniejszym punkcie lub w pkt 1,3 i 4 niniejszego załącznika;
- b) dostawy do publicznej sieci uzależnione są wyłącznie od własnego zużycia danego podmiotu i nie przekraczają 30 % wielkości jego łącznej produkcji energii, ustalonej na podstawie średniego poziomu w trzech poprzednich latach, łącznie z rokiem bieżącym.

3. W odniesieniu do wody:

- a) zapewniania lub obsługi stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją wody pitnej;
- b) dostaw wody pitnej do takich sieci.

Niniejsza dyrektywa ma również zastosowanie do koncesji, które są udzielane bądź organizowane przez podmioty wykonujące jeden z rodzajów działalności wymienionych powyżej i które są związane z jednym z poniższych działań:

- a) projektami dotyczącymi inżynierii wodnej, nawadniania lub melioracji, pod warunkiem że ilość wody wykorzystywanej do celów dostaw wody pitnej stanowi ponad 20 % łącznej ilości wody dostępnej dzięki wspomnianym projektom lub instalacjom nawadniającym lub melioracyjnym; lub
- b) odprowadzaniem lub oczyszczaniem ścieków.

Dostawy wody pitnej do sieci zapewniających usługi dla odbiorców publicznych przez podmiot zamawiający w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 nie są uważane za odpowiednią działalność w rozumieniu pkt 1, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) produkcja wody pitnej przez dany podmiot ma miejsce, gdyż jej zużycie jest niezbędne do prowadzenia innego rodzaju działalności niż wymienione w pkt 1–4 niniejszego załącznika;
- b) dostawy do publicznej sieci uzależnione są wyłącznie od własnego zużycia danego podmiotu i nie przekraczają 30 % wielkości jego łącznej produkcji wody pitnej, ustalonej na podstawie średniego poziomu w trzech poprzednich latach, łącznie z rokiem bieżącym.

4. Działalność obejmująca zapewnianie lub obsługę sieci świadczących usługi dla odbiorców publicznych w obszarze transportu kolejowego, systemów automatycznych, tramwajów, trolejbusów, autobusów lub kolei linowych.

Odnośnie do usług transportowych stwierdza się istnienie sieci, jeżeli usługi są świadczone zgodnie z warunkami określonymi przez właściwy organ państwa członkowskiego, takimi jak warunki na obsługiwanych trasach, wymagana zdolność przewozowa lub częstotliwość usług.

5. Działalność związana z eksploatacją obszaru geograficznego na potrzeby udostępniania portów lotniczych oraz portów morskich lub śródlądowych, bądź innych terminali, przewoźnikom lotniczym, morskim lub śródlądowym.
6. Działalność związana ze świadczeniem:
 - a) usług pocztowych; na warunkach określonych w lit. c);
 - b) usług innych niż usługi pocztowe, pod warunkiem że wspomniane usługi są świadczone przez podmiot, który świadczy również usługi pocztowe w rozumieniu pkt 2 lit. b), oraz jeżeli warunki określone w art. 27 ust. 1 dyrektywy [zastępującej dyrektywę 2004/17/WE] nie są spełnione w odniesieniu do usług objętych pkt 2 lit. b).

Do celów niniejszej dyrektywy oraz bez uszczerbku dla dyrektywy 97/67/WE:

„przesyłka pocztowa”: oznacza przesyłkę opatrzoną adresem w ostatecznej formie, w której ma być przewieziona, niezależnie od wagi. Poza przesyłkami z korespondencją przesyłki takie obejmują także na przykład książki, katalogi, gazety, czasopisma i paczki pocztowe zawierające towar mający wartość handlową lub niemający takiej wartości, niezależnie od wagi;

- a) „usługi pocztowe”: oznaczają usługi obejmujące przyjmowanie, sortowanie, przemieszczanie i doręczanie przesyłek pocztowych. Uwzględnia się zarówno usługi objęte zakresem usługi powszechnej ustanowionej zgodnie z dyrektywą 97/67/WE, jak i usługi nieobjęte tym zakresem;
- b) „usługi inne niż usługi pocztowe”: oznaczają następujące usługi świadczone w poniższych dziedzinach:
 - (1) usługi zarządzania usługami pocztowymi (zarówno usługi poprzedzające wysyłkę, jak i usługi następujące po wysyłce, w tym „usługi zarządzania kancelarią pocztową”);
 - (2) usługi o wartości dodanej, związane z pocztą elektroniczną i dostarczane wyłącznie za pośrednictwem środków elektronicznych (w tym bezpieczne przesyłanie kodowanych dokumentów za pośrednictwem środków elektronicznych, usługi zarządzania adresami i przesyłanie poleconej poczty elektronicznej);
 - (3) usługi dotyczące przesyłek pocztowych nieuwzględnionych w lit. a), takich jak bezpośrednia poczta bezadresowa;
 - (4) usługi finansowe, określone w nomenklaturze CPV pod numerami kodów od 66100000-1 do 66720000-3 oraz w art. 8 ust. 5 lit. d), i obejmujące w szczególności przekazy pocztowe i pocztowe przelewy na konto;
 - (5) usługi filatelistyczne;

- (6) usługi logistyczne (usługi stanowiące połączenie fizycznego doręczania lub magazynowania z innymi niepocztowymi funkcjami).
7. Działalność związana z eksploatacją obszaru geograficznego w celu:
- a) wydobycia ropy naftowej lub gazu;
 - b) poszukiwania, bądź wydobycia, węgla lub innych paliw stałych.

ZALĄCZNIK IV
INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIESZCZIĆ W OGŁOSZENIACH O KONCESJI

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Rodzaj instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. Jeżeli wnioski mają zawierać oferty, adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie nieodpłatnie nieograniczony i pełny bezpośredni dostęp do specyfikacji i wszelkich dokumentów uzupełniających.
4. Opis zamówienia: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług. Jeżeli koncesja jest podzielona na części, informacje podaje się dla każdej części. W stosownych przypadkach opis wszelkich opcji.
5. Numer(y) w nomenklaturze CPV. Jeżeli koncesja jest podzielona na części, informacje podaje się dla każdej części.
6. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku koncesji na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku koncesji na usługi; jeżeli koncesja jest podzielona na części, informacje podaje się dla każdej części.
7. Szacunkowa całkowita wartość koncesji; jeżeli koncesja jest podzielona na części, informacje podaje się dla każdej części, wraz ze szczegółową metodą obliczania szacunkowej całkowitej wartości koncesji, zgodnie z art. 6.
8. Jeżeli zamówienie koncesja ma zostać podzielona na części, wskazanie, czy wykonawcy mogą składać oferty w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części; wskazanie wszelkich ewentualnych ograniczeń co do liczby części koncesji, jakie mogą zostać przyznane jednemu oferentowi.
9. Ramy czasowe realizacji dostaw, robót budowlanych lub usług oraz, w miarę możliwości, okres ważności koncesji.
10. Warunki udziału, w tym:

- a) w stosownych przypadkach wskazanie, czy koncesja zastrzeżona jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jej realizacja ograniczona jest do programów zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
 - b) w stosownych przypadkach wskazanie, czy świadczenie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów; odniesienia do odpowiednich przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych;
 - c) lista i krótki opis kryteriów kwalifikacji; minimalne poziomy ewentualnie wymaganych standardów; wskazanie wymaganych informacji (oświadczenia własne, dokumentacja).
11. Opis stosowanej procedury udzielenia koncesji, jeśli procedura ma być przeprowadzana etapowo – liczba kandydatów, którzy zostaną dopuszczeni do udziału w danym etapie lub zaproszeni do składania ofert, oraz obiektywne kryteria, które zostaną zastosowane w celu wyboru tych kandydatów.
- a) Termin składania wniosków.
 - b) Adres, na który należy przesyłać oferty;
 - c) Język lub języki, w których należy je sporządzać.
12. Kryteria, które będą stosowane podczas udzielania koncesji.
13. Data wysłania ogłoszenia.
14. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminu przewidzianego dla składania odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numeru telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
15. W stosownych przypadkach, szczególne warunki, którym podlega realizacja koncesji.
16. Adres, na który należy przekazywać wnioski lub oferty.
17. W przypadku procedur jednoetapowych:
- a) termin składania ofert, jeżeli jest inny niż termin składania wniosków;
 - b) przedział czasu, w którym oferent związany jest ofertą;
 - c) data, godzina i miejsce otwarcia ofert;
 - d) osoby upoważnione do obecności podczas otwarcia ofert.
18. W stosownych przypadkach, informacja o wymogach i warunkach dotyczących stosowania środków komunikacji elektronicznej.

19. Informacja, czy koncesja jest związana z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii Europejskiej.

ZAŁĄCZNIK V
INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIACH O
UDZIELENIU KONCESJI

I INFORMACJE, KTÓRE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIACH O UDZIELENIU KONCESJI PUBLIKOWANYCH ZGODNIE Z ART. 27 UST. 1

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Rodzaj instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. Numer(y) w nomenklaturze CPV.
4. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku koncesji na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku koncesji na usługi;
5. Opis zamówienia: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług. Jeżeli koncesja jest podzielona na części, informacje podaje się dla każdej części. W stosownych przypadkach opis wszelkich opcji.
6. Opis zastosowanej procedury udzielenia koncesji, w przypadku udzielenia koncesji bez uprzedniej publikacji – uzasadnienie.
7. Kryteria, o których mowa w art. 39, zastosowane w celu udzielenia koncesji.
8. Data decyzji o udzieleniu koncesji.
9. Liczba otrzymanych ofert w odniesieniu do każdej udzielonej koncesji, w tym:
 - a) liczba ofert otrzymanych od wykonawców należących do kategorii małych i średnich przedsiębiorstw;
 - b) liczba ofert otrzymanych z zagranicy;
 - c) liczba ofert otrzymanych drogą elektroniczną.
10. Dla każdego udzielenia zamówienia: nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy zwycięskiego oferenta(zwycięskich oferentów), w tym:
 - a) informacja, czy zwycięski oferent należy do kategorii małych i średnich przedsiębiorstw;

- b) informacja, czy koncesja została udzielona konsorcjum.
11. Wartość i główne warunki finansowe dotyczące udzielonej koncesji, w tym opłaty i ceny.
 12. W stosownych przypadkach, dla każdego udzielenia koncesji: wartość oraz procentowa część koncesji, jaka zostanie prawdopodobnie zlecona osobom trzecim.
 13. Informacja, czy koncesja jest związana z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii Europejskiej.
 14. Nazwa i adres organu nadzoru oraz organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminu przewidzianego dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numeru telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
 15. Data(-y) oraz odniesienie(-a) do wcześniejszych publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, istotnych dla koncesji, której(-ych) dotyczy ogłoszenie.
 16. Data wysłania ogłoszenia.
 17. Szczegółowa metoda obliczania szacunkowej całkowitej wartości koncesji, zgodnie z art. 6.
 18. Wszelkie inne istotne informacje.

II. INFORMACJE, KTÓRE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIACH O UDZIELENIU KONCESJI PUBLIKOWANYCH ZGODNIE Z ART. 27 UST. 2

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Opis zamówienia: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług. Jeżeli koncesja jest podzielona na części, informacje podaje się dla każdej części. W stosownych przypadkach opis wszelkich opcji.
3. Numer(y) w nomenklaturze CPV.
4. Rodzaj instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
5. Data decyzji o udzieleniu koncesji.
6. Dla każdego udzielenia koncesji: nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy wykonawcy (wykonawców), któremu (którym) udzielono koncesji.
7. Wartość i główne warunki finansowe dotyczące udzielonej koncesji, w tym opłaty i ceny.
8. Szczegółowa metoda obliczania szacunkowej całkowitej wartości koncesji, zgodnie z art. 6.

ZAŁĄCZNIK VI **INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O UDZIELENIU KONCESJI DOTYCZĄCYM KONCESJI NA USŁUGI SPOŁECZNE I INNE SZCZEGÓLNE USŁUGI (ART. 27 UST. 1)**

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Rodzaj instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. Numer(y) w nomenklaturze CPV; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.
4. Przynajmniej krótka informacja o charakterze i ilości dostarczanych usług oraz w, stosownych przypadkach, świadczonych robót budowlanych i dostaw.
5. Liczba otrzymanych ofert.

6. Wartość i główne warunki finansowe dotyczące udzielonej koncesji, w tym opłaty i ceny.
7. Nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy zwycięskiego wykonawcy(zwycięskich wykonawców).
8. Wszelkie inne istotne informacje.

ZAŁĄCZNIK VII
INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O MODYFIKACJI
KONCESJI W OKRESIE JEJ WAŻNOŚCI ZGODNIE Z ART. 42

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Numer(y) w nomenklaturze CPV;
3. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku koncesji publicznych na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku koncesji na usługi;
4. Opis koncesji przed modyfikacją oraz po jej dokonaniu: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług.
5. W stosownych przypadkach, modyfikacja warunków finansowych koncesji, w tym wzrost cen lub opłat spowodowany modyfikacją.
6. Opis okoliczności, które spowodowały konieczność dokonania modyfikacji.
7. Data decyzji o udzieleniu koncesji.
8. W stosownych przypadkach, nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy nowego wykonawcy lub nowych wykonawców.
9. Informacja, czy koncesja jest związana z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii Europejskiej.
10. Nazwa i adres organu nadzoru oraz organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminu przewidzianego dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numeru telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
11. Data(-y) oraz odniesienie(-a) do wcześniejszych publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, istotnych dla koncesji, której(-ych) dotyczy ogłoszenie.
12. Data wysłania ogłoszenia.
13. Wszelkie inne istotne informacje.

ZAŁĄCZNIK VIII

DEFINICJE NIEKTÓRYCH SPECYFIKACJI TECHNICZNYCH

Do celów niniejszej dyrektywy:

1. „specyfikacja techniczna” ma jedno z poniższych znaczeń:
 - a) w przypadku koncesji publicznych na roboty budowlane lub koncesji na roboty budowlane, oznacza całość zaleceń technicznych zawartych w szczególności w dokumentach dotyczących udzielenia koncesji, określających wymagane cechy materiału, produktu lub dostawy, odpowiadające przeznaczeniu zamierzonemu przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający; charakterystyka ta obejmuje poziomy oddziaływania na środowisko i klimat, dostosowanie projektu do wszystkich potrzeb (w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz ocenę zgodności, wydajność, bezpieczeństwo lub wymiary, w tym procedury dotyczące zapewnienia jakości, terminologię, symbole, testy i metody testowania, opakowanie, oznakowanie i etykietowanie, instrukcje użytkowania oraz procesy i metody produkcji na każdym etapie cyklu życia obiektów budowlanych; charakterystyka ta obejmuje również zasady dotyczące projektowania i kosztorysowania, warunki testowania, kontroli i odbioru obiektów budowlanych, metod i technik budowy oraz wszelkie pozostałe warunki techniczne, które instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający może określić, na mocy przepisów ogólnych lub szczególnych, w odniesieniu do ukończonych obiektów budowlanych oraz materiałów lub części, z których są one wykonane;
 - b) w przypadku koncesji na usługi, oznacza specyfikację w dokumencie określającym wymagane cechy produktu lub usługi, takie jak poziomy jakości, poziomy oddziaływania na środowisko i klimat, dostosowanie projektu do wszystkich potrzeb (w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz ocenę zgodności, wydajność, przeznaczenie produktu, bezpieczeństwo lub wymiary, w tym wymagania odnoszące się do produktu w zakresie nazwy, pod jaką produkt jest sprzedawany, terminologię, symbole, testy i metody testowania, opakowanie, oznakowanie i etykietowanie, instrukcje użytkowania, procesy i metody produkcji na każdym etapie cyklu życia usługi oraz procedury oceny zgodności;
2. „norma” oznacza specyfikację techniczną zatwierdzoną przez uznaną instytucję normalizacyjną w celu powtarzalnego i stałego stosowania, której przestrzeganie nie jest obowiązkowe i która należy do jednej z następujących kategorii:
 - a) norma międzynarodowa: norma przyjęta przez międzynarodową organizację normalizacyjną oraz dostępna publicznie;
 - b) norma europejska: norma przyjęta przez europejską organizację normalizacyjną oraz dostępna publicznie;
 - c) norma krajowa: norma przyjęta przez krajową organizację normalizacyjną oraz dostępna publicznie;

3. „europejska aprobatą techniczną” oznacza pozytywną ocenę techniczną przydatności produktu do użycia w konkretnym celu, dokonaną w oparciu o spełnienie podstawowych wymagań dla robót budowlanych, według charakterystyki własnej produktu oraz określonych warunków jego zastosowania i użytkowania. Europejskie aprobaty techniczne są wydawane przez organ zatwierdzający, wyznaczony do tego celu przez państwo członkowskie;
4. „wspólna specyfikacja techniczna” oznacza specyfikację techniczną określoną zgodnie z procedurą uznaną przez państwa członkowskie, która została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej;
5. „referencje techniczne” oznaczają dowolny dokument inny niż normy europejskie, opracowany przez europejskie organy normalizacyjne, zgodnie z procedurami dostosowanymi do rozwijających się potrzeb rynku.

ZAŁĄCZNIK IX **WYMOGI DOTYCZĄCE PUBLIKACJI**

1. Publikacja ogłoszeń

Ogłoszenia, o których mowa art. 26 i 27, muszą być przesyłane przez instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej oraz publikowane zgodnie z następującymi zasadami:

Ogłoszenia, o których mowa w art. 26 i 27, są publikowane przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej.

Urząd Publikacji Unii Europejskiej wyda instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu potwierdzenie, o którym mowa w art. 28 ust. 5.

2. Publikacja informacji uzupełniających lub dodatkowych

Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające publikują pełne teksty specyfikacji oraz dokumentów dodatkowych w internecie.

3. Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń

Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń, ustanowione przez Komisję, są dostępne pod adresem internetowym „<http://simap.europa.eu>”.

ZAŁĄCZNIK X **USŁUGI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 17**

Kod CPV	Opis
7511000-4 oraz od 85000000-9 do 85323000-9 (z wyjątkiem 85321000-5 i 85322000-2)	Usługi zdrowotne i społeczne
75121000-0, 75122000-7, 75124000-1	Usługi administracyjne w zakresie edukacji,

	opieki zdrowotnej i kultury
75300000-9	Usługi w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Świadczenia społeczne
98000000-3	Inne usługi komunalne, socjalne i osobiste
98120000-0	Usługi świadczone przez związki zawodowe
98131000-0	Usługi religijne

ZAŁĄCZNIK XI
WYKAZ PRAWODAWSTWA UNIJNEGO, O KTÓRYM MOWA W
ART. 4 UST. 3 LIT. b)

Prawa, które przyznano w drodze procedury zapewniającej odpowiednie nagłośnienie postępowania i których przyznanie opierało się na obiektywnych kryteriach, zgodnych w szczególności z prawem unijnym, nie stanowią „praw specjalnych lub wyłącznych” w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Poniższy wykaz obejmuje procedury zapewniające odpowiednią uprzednią przejrzystość w zakresie przyznawania zezwoleń, które nie stanowią „praw specjalnych lub wyłącznych” w rozumieniu niniejszej dyrektywy, na podstawie innych aktów ustawodawczych Unii Europejskiej:

- a) wydawanie pozwoleń na eksploatację instalacji gazu ziemnego zgodnie z procedurami określonymi w art. 4 dyrektywy 98/30/WE;
- b) przyznawanie zezwoleń lub zaproszenie do składania ofert na budowę nowych instalacji służących do wytwarzania energii elektrycznej zgodnie z przepisami dyrektywy 96/92/WE;
- c) przyznawanie zezwoleń zgodnie z procedurami określonymi w art. 9 dyrektywy 97/67/WE w odniesieniu do usługi pocztowej, która nie jest lub nie może być zastrzeżona;
- d) procedura udzielania zezwoleń na prowadzenie działalności obejmującej wydobycie węglowodorów zgodnie z dyrektywą 94/22/WE;
- e) umowy o świadczenie usług publicznych w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1370/2007, które zostały zawarte w oparciu o konkurencyjną procedurę przetargową zgodnie z jego art. 5 ust. 3.

ZAŁĄCZNIK XII
WYMAGANIA DOTYCZĄCE URZĄDZEŃ DO ELEKTRONICZNEGO ODBIORU
OFERT I WNIOSKÓW

1. Urządzenia służące do elektronicznego odbioru ofert i wniosków muszą co najmniej gwarantować, za pomocą środków technicznych i odpowiednich procedur, że:
 - a) dokładny czas i daty złożenia ofert i wniosków mogą zostać precyzyjnie ustalone;
 - b) możliwe jest w praktyce zagwarantowanie, aby przed upływem określonych terminów nikt nie uzyskał dostępu do danych przesyłanych zgodnie z tymi wymaganiami;
 - c) jeżeli zakaz dostępu zostanie złamany, możliwe jest w praktyce zapewnienie oczywistego wykrycia takiego naruszenia;
 - d) jedynie osoby uprawnione mogą ustalać lub zmieniać daty otwarcia przesłanych danych;
 - e) podczas poszczególnych etapów procedury udzielania koncesji dostęp do całości lub części przedłożonych danych musi być możliwy jedynie w wyniku równoczesnego podjęcia odpowiednich działań przez osoby uprawnione;
 - f) równoczesne podjęcie działań przez osoby uprawnione musi zapewniać dostęp do danych przesłanych wyłącznie po określonej dacie;
 - g) dane otrzymane i otwarte zgodnie z tymi wymaganiami muszą pozostać dostępne wyłącznie dla osób uprawnionych do zapoznania się z nimi; oraz
 - h) uwierzytelnienie ofert musi odpowiadać wymogom określonym w niniejszym załączniku.

ZAŁĄCZNIK XIII
INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ WE WSTĘPNYM OGŁOSZENIU O
ZAMÓWIENIU DOTYCZĄCYM KONCESJI NA USŁUGI SPOŁECZNE I INNE
SZCZEGÓLNE USŁUGI
(o którym mowa w art. 26 ust. 3)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. W stosownych przypadkach, adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie dostęp do specyfikacji i wszelkich dokumentów uzupełniających.
3. Rodzaj instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.

4. Numer(y) w nomenklaturze CPV; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.
5. Kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku koncesji na usługi.
6. Opis usług oraz w, stosownych przypadkach, towarzyszących im robót budowlanych i dostaw, które będą zamawiane.
7. Szacunkowa całkowita wartość koncesji; jeżeli koncesja jest podzielona na części, informacje podaje się dla każdej części.
8. Warunki udziału.
9. W stosownych przypadkach, termin(y) zgłoszenia się do instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego w celu udziału.
10. W stosownych przypadkach, krótki opis głównych aspektów procedury udzielania koncesji, jaka zostanie zastosowana.
11. Wszelkie inne istotne informacje.